ANT

Haftalık Dergi • 10 Eylül 1968 • Sayı: 89 • 125 Kuruş

Kiesinger Türkiye'ye Neden Geldi!

TÜRKİYE'YE YENİ TUZAK

HAFTANIN NOTLARI

1 *eylül*

Sunay'a tepki

■ **Cumhurbaşkanı Sunay'ın 30 Ağustos mesajı devrimci çevrelerde geniş tepki yaratmıştır. TİP Genel Başkanı Aybar yayınladığı bildiride Sunay'ın ileri sürdüğü görüşleri tasvip etmenin mümkün olmadığını bildirerek «Sayın Sunay'ın ileri sürdüğü gerekçeler, Amerika ile ilişkilerimizin 20 yıllık muhasebesi ve tavizlerle dolu anlaşma metinlerinin sert gerçeği karşısında inandırıcı olmaktan uzaktır. Bağımsızlık tecezzi kabul etmez. Nedeni ne olursa olsun, egemenlik haklarından karşılıksız fedakârlıklarda bulunmak bir devleti bağımlı duruma düşürür. Türkiye'nin güvenliği ve hızlı kalkınması, tam bağımsız Atatürk dış politikasına dönülmesini zorunlu kılmaktadır» demiştir. Türkiye İş Sendikası Genel Başkanı Cemal Akın da, Sunay'a şu cevabı vermiştir : «Bu mesajıyla, anayasamıza göre tarafsız olması gereken Türkiye Cumhurbaşkanı Sunay, kendisi başlıbaşına bir taraf teşkil etmiş ve böylelikle anayasamızı ihlal eder duruma girmiştir. Kim ne derse desin, bu anayasaya uygulanacak ve onun gösterdiği yolda Türkiye ikinci kurtuluş savaşını vererek tam bağımsız bir ülke olacaktır.» Bu demeç üzerine emniyete götüren Cemal Akın sorguya çekilmiştir. Öte yandan Devrimci Güçbirliği İstanbul Örgütü adına Prof. Sungurbey ve Kâzım Kolcuoğlu da bir bildiri yayınlayarak Sunay'ın sözlerinin bağımsızlık andıyla bağdaşmadığını bildirmişlerdir.**

2 *eylül*

Öğretmenlere saldırı

■ Türkiye Öğretmenler Sendikası Van Şubesi'nin düzenlediği «Eğitim sorunumuz» konulu açık oturum, AP'li ve şeriatçı bir kısım saldırganların baskınına uğramıştır. TÖS İstanbul Şubesi eski başkanı Süleyman Üstün'ün konuşması sırasında «Amacımız eğitimi ulusallaştırmaktır» demesi üzerine ayağa kalkan saldırganları «Kahrolsun Rusya, bu memleket müslümanlarındır. Burası Van'dır» diye bağırmışlar ve konuşmacıların üstüne yürümüşlerdir.

Boykot kırıcılar

■ **Ankara Yüksek Teknik Öğretmen Okulu'nda öğrencilerin bazı haklar sağlanmasını ve bakanlığın görevini yerine getirmesini sağlamak amacıyla giriştikleri boykot, bazı ihbarlar üzerine polisçe engellenmek istemiştir. Bazı öğrenciler yakalanarak adliyeye verilmiş, dört öğrenci tutuklanmış, altı öğrenci için de tutuklama kararı alınmıştır.**

Debray grevde

■ Bolivya'da gerillacılarla işbirliği yaptığı iddiasıyla otuz yıl hapse mahkûm olan Fransız yazarı Regis Debray, La Paz hapishanesinde açlık grevine başlamıştır. Kendisine hapishanede çok kötü muamele edildiği, hatıraları «yanlışlıkla» yakıldığı, ziyaretçilerle görüşmesi önlendiği için protesto amacıyla açlık grevine başlayan Debray'ın durumu bütün dünyada ilgiyle izlenmektedir.

Anarşistler kongresi

■ **Anarşist federasyonlarının uluslararası kongresi İtalya'nın Carrare şehrinde toplanmışmıştır. Delegeler yaptıkları basın toplantısında «Bu kongre sayesinde uluslararası anarşist hareket dünyaya anarşizmi yaymak için gerekli olan esas yolları bulabilecektir» demişlerdir. Kongreye ilkbaharda Fransa'da patlak veren öğrenci hareketlerinin lideri Daniel Cohn-Bendit de katılmıştır.**

3 *eylül*

NATO'ya hayır

■ **Sinop'ta caddelere ve İskele Meydanı'ndaki polis karakoluna «NATO'ya hayır», «Bağımsız Türkiye», «Kahrolsun Amerika» sloganlarını yazan Okan Alper ve Tunç Göze adlı iki öğrenci polisler tarafından yakalanarak karakolda dövülmüşlerdir. Gençler bu yazıları seve seve yazdıklarını belirtmişlerdir. Öte yandan, aynı gün Sinop Sağlık Müdürü Hayrullah Göze, kadınlara Amerikalıların sarkıntılık etmesi üzerine müdahale etmek isterken feci şekilde dövülerek hastaneye kaldırılmış, Amerikalılar sorgularından sonra serbest bırakılmışlardır.**

Mahkûm edildiler

■ 6. Filo'nun İstanbul'a gelişini protesto amacıyla Ankara'da gösteri yapan öğrencilerden Peyami Arık ile Mehmet Eker «polise mukavemet» ve «aşırı sarhoşluk» iddiasıyla hapse mahkûm edilmişlerdir. Son duruşmada öğrenciler aleyhinde tanıklık yapan Yenimahalle Adli Tabibi Tangör Çakır olay günü öğrencileri muayene etmeden «sarhoşluk» raporu verdiğini itiraf etmiş, sanıklar da muayene edilmeden verilen raporun mahkeme kararına esas olamayacağını söylemişlerdir. Yargıcın verdiği mahkûmiyet kararı üzerine hukukçular, herhangi bir kimse hakkında muayene yapılmadan rapor verilemeyeceğini belirterek «Bu davranış dâvanın Yargıtay tarafından bozulması için en haklı gerekçelerden biridir» demişlerdir.

Tahliye edildi

■ **6. Filo'nun İstanbul'a gelişi sırasında yapılan gösteri yürüyüşünde Emniyet Sekizinci Şube Müdürü Naci Tolon'u dövdüğü iddiasıyla yargılanan Tıp Fakültesi öğrencisi Nusret Özelmacı 3. Asliye Ceza Mahkemesi'ndeki son duruşmasında tahliye edilmiştir. Sanık avukatı Müşir Kaya Canpolat, gençleri Naci Tolon'un tahrik ettiğini ve kendisinin polis olduğunu gösterecek herhangi bir emare bulunmadığını belirterek Özelmacı'nın tahliyesi isteğinde bulunmuş ve yargıç isteğe uymuştur.**

4 *eylül*

Siyah iktidar

■ «Siyah İktidar» hareketi'nin Filadelfiya'da toplanan üçüncü kongresi dört gün sürmüş ve neticede zenci devleti, zenci tarihinin okutulacağı bir zenci üniversitesi, zenci partisi ve zenci bankası kurulması kararlaştırılmıştır. Böylece, hareketin liderlerinden Stokely Carmichael'in Türkiye'de de Ant tarafından yayınlanan SİYAH İKTİDAR isimli kitabında ileri sürdüğü görüşlerden çoğu gerçekleşmiş olmaktadır. Öte yandan, bir hafta içerisinde Amerika'nın çeşitli eyaletlerinde zencilerle beyazlar ve polisler arasında çıkan çatışmalarda her iki taraftan da yaralananlar ve ölenler olmuştur. Ramparts Dergisi'nde yayınlanan bir makalede ise Robert Kennedy'yi öldüren Sirhan Sirhan'ın duruşması televizyonda yayınlandığı taktirde, cinayetin sebebini açıklayacağı, bu açıklamanın Amerikalılar için çok önemli olduğu bildirilmektedir.

Demirel'e dâva

■ **Almanya'da Türk işçileri ve öğrencileri tarafından yayınlanan İşçi Postası'nın Türkiye'ye sokulmasını yasak eden bakanlar kurulu kararı aleyhine Avukat Enis Coşkun tarafından Danıştay'da iptal dâvası açılmıştır. Coşkun, ancak basılmış eserler hakkında yasak kararı alınabileceğini, oysa bakanlar kurulunun İşçi Postası'nın yayınlanacak sayılarını da yasakladığını belirterek başta Başbakan olmak üzere bakanlar kurulunun toptan mahkûm edilmesini istemektedir.**

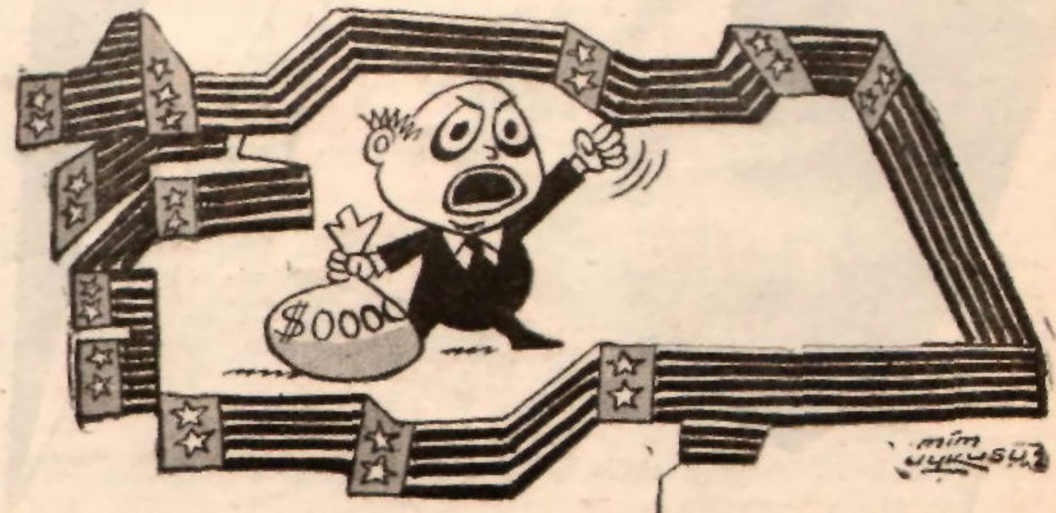
Marx yorumlanıyor

■ Viyana'da 65 ülkeden gelen 3 bin delegenin katıldığı Uluslararası 14. Felsefe Kongresi'nde, doğumunun 150 yıldönümü dolayısıyla Karl Marx konusunda hazırlanan bir rapor kongreye katılan Sovyet filozofları ile Çek ve Yugoslav filozofları arasında şiddetli tartışmalara yol açmıştır. Avusturya Cumhurbaşkanı ve Başbakanı'nın da hazır bulunduğu kongre 9 Eylül'e kadar sürecek ve Marx üzerine çeşitli yorumların ortaya atılmasına imkân verecektir.

Deprem felâketi ve politikacılar

İran'da 20 bine yakın insanın ölümüne sebep olan deprem geçen hafta Türkiye'ye de sıçramış ve özellikle Bartın'da büyük hasar yaparak 30'a yakın vatandaşın canına kıymıştır. Deprem felâketi Türkiyede hemen her yıl tekrarlandığı halde, iktidarlar bugüne kadar zelzele kuşağının geçtiği bölgelerde hâlâ ciddi tedbirler almamakta, her şey olup bittikten sonra hamasi nutuklarla vatandaşları avutmaktadırlar. O kadar ki Bartın depreminden sonra felâket bölgesiyle geç vakitlere kadar temas kurulamadığı halde Başbakan Demirel verdiği demeçte büyük bir fütursuzlukla, «bütün tedbirlerin alındığını» ilan etmiştir. Oysa depremden günlerce sonra dahi yardım ekiplerinin ulaşamadığı yerler tesbit edilmiştir. Türkiye'de halktan yana ve merkezi planlamaya tabi bir iskân politikası uygulanamadığı ve bütün imkânlar varlıklı kişilerin lüks inşaatlarına harcandığı için deprem kuşağında bulunan bölgelerde yer sarsıntılarına dayanıklı konutlar yaptırılması mümkün olamamaktadır. Bir avuç çıkarcının temsilcisi olan iktidarlar başta durdukça, fakir fukaranın tabii afetlerden kazasız belâsız kurtulması asla mümkün değildir.

— BİZ BAĞIMSIZ BİR ÜLKEYİZ!.. —

5 *eylül*

Le Monde'a göre

■ **Türkiye'nin ulusal günlerinde 6. Filo'nun İzmir limanına yapmakta olduğu ziyaretin Türk halkoyunda uyandırdığı tepki ünlü Fransız Gazetesi Le Monde tarafından da yansıtılarak şöyle denilmektedir : «Ziyaret halk arasında büyük hoşnutsuzluk yaratmıştır. Hattâ Demirel'in partisi olan AP'nin mahalli teşkilat başkanı yurttaşların bu ziyareti tasvip etmediğini belirtmiştir. Bir çok solcu kuruluşlar gösteriler yapacaklarını açıklamışlar, mahalli yetkililer de çok sıkı güvenlik tedbirleri almışlardır. Geçen ay İstanbul'daki Amerikan aleyhtarı gösterilerden sonra her ne bahasına olursa olsun, 30 Ağustos ile 9 Eylül tarihleri arasında İzmir'i ziyaret kararı, Amerika Birleşik Devletleri'nin *Türkiye'deki* prestijini sarsacak niteliktedir.»**

Amerikan oyunu

■ Geçen yıl Singer Grevi sırasında grev kırıcılığı yapan Amerikan Singer Firması Genel Müdürü Jack Humbert'in Macaristan'dan ithal edilen dikiş makinelerini satın alarak üzerine Singer damgası vurup piyasaya sürdüğü tesbit edilmiştir. Ticaret Bakanlığı bu sahtekârlığı savcılığa aksettirmişse de, Humbert'in acele olarak Amerika'ya tayin edildiği ve yerine yeni bir genel müdür gönderildiği öğrenilmiştir. Kurdukları montaj sanayii ile halkın milyonlarca lirasını kendi ülkelerine transfer eden Amerika'lılar şimdi de açıkça sahtekârlığa başlamışlardır.

6 *eylül*

Amerikan üsleri

■ Japonya ile ABD arasındaki ikili anlaşmalar 1970 yılında yenilenecek ve bu konuda yapılacak görüşmelerde, Japonya ülkedeki üslerin azaltılmasını isteyecektir. ABD'nin, solculardan gelen muhalefeti köreltmek amacıyla Japonya'daki 149 üssün sayısında indirim yapmayı kabul edeceği sanılmaktadır. The Times'in deyimiyle «Bu taktikle üsleri bir belâ addeden Japon halkını bir süre daha oyalamak mümkün olacaktır. «Böylece, Amerika'nın dümen suyundaki Liberal Demokrat Parti iktidarının durumu güçlenecektir. Amerika'nın Japonya'da bedava oturduğu üslerin değeri 1 milyar 200 milyon, yıllık gerçek kiraları ise 360 milyon dolardır.

Kredi soygunu

■ **Konya - Ereğlisi'nde Ziraat Bankası'nın da âlet edilmek istendiği bir yolsuzluk ortaya çıkarılmıştır. Topraksız köylüyü kredi yoluyla toprak sahibi yapmak görevinde olan Ziraat Bankası'na topraklarının bir kısmını satmak isteyen böglenin büyük toprak sahiplerinden Mehmet Öncel, bir bakanın avukatı olan kardeşini araya koymuştur. Aracı, 100 bin lira değerindeki toprağın 2,5 milyon liraya alınması için banka yönetim kurulundan karar çıkarmıştır. Bankanın Konya Ereğlisi Şube Müdürü bu yolsuzluğa engel olmak istemiş ve bu yüzden Mehmet Öncel'in adamlarının saldırısına uğramıştır.**

7 *eylül*

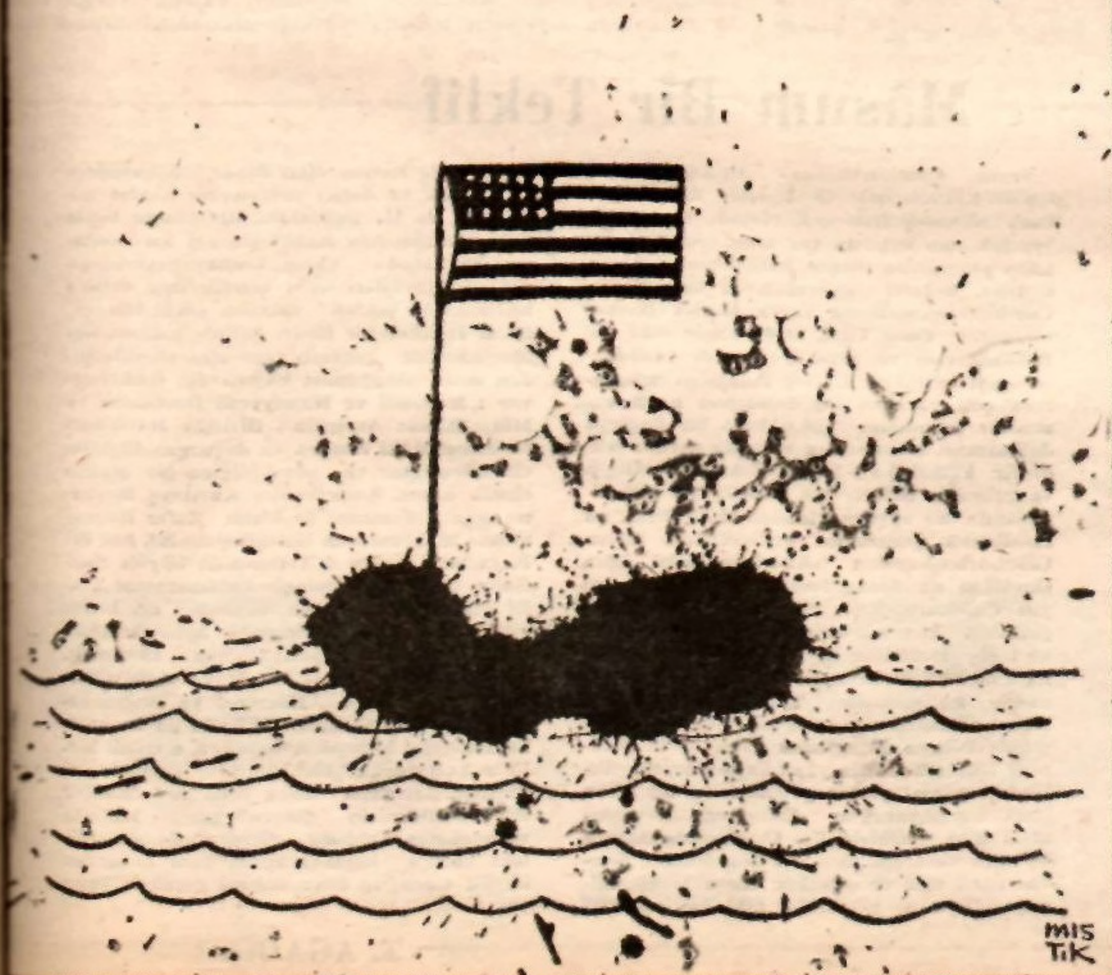
İzmir mitingleri

■ **Amerikan Altıncı Filosu'nun ulusal bayram günlerimizde İzmir'e yaptığı küstahça ziyaretin tepkileri devam etmektedir. Cuma günü TMTF'ye bağlı öğrenci kuruluşları Cumhuriyet Alanı'nda «Ne Amerika, ne Rusya, tam bağımsız Türkiye» mitingi yapmışlar, bunu cumartesi günü Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun aynı meydanda düzenlediği ikinci bağımsızlık mitingi izlemiştir. Gençlerin toplantılarına yine emperyalizmin uşağı sağcılar tarafından bazı müdahaleler yapılmış ve yer yer de çatışmalar olmuştur.**

OECD raporu

■ Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın yayınladığı Türkiye ile ilgili rapor hem Maliye Bakanlığı, hem de Le Monde Gazetesi tarafından açıklanmıştır. Maliye Bakanlığı raporun hep olumlu yanlarını almıştır. Oysa raporun Le Monde tarafından açıklanan metninde ödemeler dengesindeki güçlüğün devam edeceği, planda tesbit edilen hedeflerde ciddi gecikmeler olduğu, önceden tesbit edilen yüzde 12.3 kalkınma hızının sanayide yüzde 9.7'de kaldığı belirtilerek «Dış yardımlara rağmen ödemeler dengesindeki durum nazik olup, Türkiye'nin döviz ihtiyatları yeniden 40 milyon dolar azalarak çok düşük bir düzeye inmiştir» denilmektedir.

DAVETSİZ FİLO GENE İZMİR'DE

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

Zor günlere doğru ...

TÜRKİYE'Yİ zor günler bekliyor... İzmir Limanı'nda Amerikan Altıncı Filosu Türkiye'nin bağımsızlık ve sosyalizm savaşçılarına meydan okurcasına gövde gösterisi yaparken saldırgan ve intikamcı Federal Almanya'nın Başbakanı Kurt Kiesinger Ankara'da üç beş kuruşluk sadaka karşılığında AP iktidarını Nazist-Nato tuzağına düşürmeğe çalışıyor. Ekonomik kriz gelmiş kapıya dayanmış, «borç ödemek için borç almak» kısırdöngüsüne girmiş olan AP iktidarının oltaya takılmamasına imkân yok. Oltaya düştükten sonra neler olup biteceğini kestirmek için fazla düşünmek gereksiz. 1914'lerde Kayzer Wilhelm'in oltasına düşen Talât - Enver - Cemal triumvirası, 1945'lerde Truman'ın oltasına düşen İnönü diktası yuttukları yemin bedelini nasıl bu fakir millete kan kusturarak ödettilerse, Kiesinger'in oltasına düşen Demirel de yarın aynı şeyi yapacaktır. Türkiye'nin bütün yeraltı ve yerüstü servetleri, emek gücü Alman sermayesine peşkeş çekilecek, Türk silahlı kuvvetleri Hitler kalıntısı saldırgan Alman generallerinin savaş kundakçılığına âlet edilecek, içte diktaya gidilerek bu soyguna ve sömürüye karşı çıkan sol kuvvetler demir yumrukla sindirilmek istenecektir. Bugüne kadar Amerikan çıkarları hesabına işleyen sömürü düzeni, halkoyunda beliren Amerikan aleyhtarlığı karşısında «eski dost düşman olmaz» teranesiyle Alman emperyalizmine kucak açacak ve Türkiye üzerinde bu ikili sömürme sürüp gidecektir.

TÜRKİYE'NİN yaklaşan bu zor günlerinde sosyalistleri ve diğer devrimci, anti-emperyalist güçleri büyük görevler ve sorumluluklar beklemektedir. Özellikle Çekoslovak Krizi'nden sonra emperyalist devletler ve onların yerli uşakları **«komünizm tehlikesi»** umacısını yeniden piyasaya sürmüşler, cadı kazanını fokur fokur kaynatmağa başlamışlardır. Artık NATO'nun askerî stratejisi de, ortak politikası da, üye ülkelerin iç politikaları da hep bu **«komünizm tehlikesi»** gerekçesine dayanılarak düzenlenecek, Birleşik Amerika'nın ve Federal Almanya'nın emperyalist emelleri bu gerekçenin ardına gizlenerek gerçekleştirilmek istenecek, her devrimci ve barışçı hareket **«komünizm»** damgası vurularak mahkûm edilmeğe kalkışılacaktır. Hele Türkiye'de AP iktidarının son aylarda şiddetlenen dikta eğilimi, Amerika ve Almanya'nın teşvikleriyle adamakıllı güçlenecek, eğilim olmaktan çıkıp adı üstünde bir **«kolluk rejimi»** halini alacaktır. Dikkat edilirse, Türkiye'de son yıllarda sola açılışları dikkati çeken bir çok kişi birdenbire tutum değiştirerek **«komünizm tehlikesi»** sloganına sarılmış ve bir avuç gerçek sosyalistin çevresinde **«kahrolsun komünizm»** diye hora tepmeğe başlamışlardır. İnönü'nün, İmran Öktem'in, Cevdet Sunay'ın konuşmaları hep bu gelişim içinde yorumlanmak gerektir.

SOSYALİST, devrimci ve anti-emperyalist güçler yeni mücadele dönemine bu katı gerçeği göz önünde tutarak hazırlanmak durumundadırlar. Üzülerek kaydetmek gerekir ki, son ayların gelişmeleri emperyalist ve kapitalist çevrelerin baskıları karşısında sol kanadın yekvücut hareket edemediğini ortaya koymuştur. Özellikle Amerikan Altıncı Filosu'nun Türkiye'ye yaptığı ziyaretlere karşı düzenlenen direniş hareketleri çeşitli örgütlerin birbirleriyle rekabet etme hevesleri yüzünden zayıf düşmüş, halkoyunda gerektiği kadar güçlü etki yaratamamıştır. Sık sık belirttik, yine tekrarlıyoruz: Türkiye'de anti-emperyalist ve sosyalist mücadele emekçi sınıfların biricik öz partisi olan Türkiye İşçi Partisi'nin çevresinde verilecektir. Bir takım kişisel çekişmelerin ve detaydaki görüş ayrılıklarının bu mücadele bütünlüğünü yoketmesine meydan verilmemelidir. Bu konuda TİP'e de büyük sorumluluk düştüğünü kaydetmek gerekir. TİP yöneticileri de, belki de bilmeyerek saplandıkları itici davranışlardan kendilerini kurtarmalı, kadrolarını genç ve dinamik unsurlarla zenginleştirmeli, güçlendirmelidirler. Sayın Aybar'ın son konuşmalarında ve demeçlerinde bu açılış görülmektedir. Arka arkaya yapılmakta olan il kongreleri ve onu izleyecek olan büyük kongre bu gerçekten hareket ederek Türkiye'deki sosyalist ve anti-emperyalist eyleme tam anlamıyla sahip çıkmak görevi ile karşı karşıyadır.

Sabiha Sertel'i kaybettik

Türkiye'deki sosyalist mücadelenin seçkin siması ve kudretli kalemi Sabiha Zekeriya Sertel geçen hafta 73 yaşında olduğu halde vatan topraklarından uzakta hayata gözlerini yummuştur.

Sabiha Zekeriya Sertel uzun süreden beri akciğer kanserinden mustarip bulunuyor ve Azerbaycan'ın Bakû şehrindeki bir hastanede tedavi ediliyordu.

Sabiha Zekeriya Sertel Selanik'te doğmuştur. Gayet sofu bir ailenin kızı idi. Babası Gümrükler Başkâtibi Derviş Ali Zade Nazmi Efendi idi. İlk ve orta öğrenimini Selanik'te Terakki İdadisi'nde yapan Sabiha Zekeriya Sertel daha sonra bir Fransız okuluna devam etmiştir.

Balkan Savaşı'ndan sonra ailesiyle birlikte İstanbul'a göç eden Sabiha Zekeriya Sertel, burada yine tanınmış Türk gazetesi ve düşünürlerinden M. Zekeriya Sertel ile tanışmış ve onunla evlenmiştir.

Daha sonra Sertel'ler birlikte Amerika'ya gitmişler ve Sabiha Zekeriya Sertel orada Colombia Üniversitesi'nde sosyoloji tahsil etmiştir.

1922'de Türkiye'ye döndükten sonra Ankara'da Çocuk Esirgeme Kurumu kreşlerini kurmuştur. Çok geçmeden basın hayatına atılan Sertel'ler Resimli Perşembe ve Resimli Ay dergilerini çıkartmışlardır. Türk kültür ve siyaset hayatında büyük fırtınalar yaratan Resimli Ay'ı, Zekeriya Sertel'in İstiklâl Mahkemesi tarafından Sinop'a sürgüne gönderilmesinden sonra Sabiha Zekeriya Sertel tek başına devam ettirmiştir. Sertel'ler daha sonra Tan Gazetesi'nin yönetimini ele alarak İkinci Dünya Savaşı yıllarında ve savaş sonrasında toplumculuk ve bağımsızlık kavgasının en yürekli örneklerini vermişlerdir.

CHP iktidarının hazırladığı bir polis tertibi sonucunda Tan olayları patlak verdikten sonra Türkiye'de mücadele imkânının kalmadığını gören Sertel'ler vatanlarından ayrılmak zorunda kalmışlardır. Sabiha Zekeriya Sertel, ömrünün son yıllarını daimi bir vatan özlemi içinde Azerbaycan'da geçirmiştir.

Ant, başta Sayın Zekeriya Sertel olmak üzere Sertel ailesine ve bütün sosyalistlere başsağlığı diler.

TÜRKİYE'YE YENİ TUZAK

BATI Almanya Başbakanı Kurt Kiesinger'in gelişi dolayısıyla gazetelerde yer alan **«Sam Amca'nın yerini Hans Amca alacak mı?»** başlıklı yorumlar, Türkiye'nin yeni bir tuzakla karşı karşıya bulunduğunu ve acz içindeki Demirel iktidarının da bile bile bu tuzağa düşmeğe can attığını göstermektedir.

Tuzak, komünist tehlikesi bahane edilerek saldırgan NATO'nun güçlendirilmesi ve Türkiye'ye bu pakt içinde daha fazla mükellefiyetler yüklenmesi, kullanılan yem ise, Almanya'nın askeri ve ekonomik yardımı artırmasıdır.

Çekoslovak Krizinden sonra başta Birleşik Amerika ve Federal Almanya olmak üzere batının emperyalist devletleri Avrupa'da kuvvet dengesinin bozulduğundan dem vurarak NATO'nun güçlendirilmesi yolunda kampanya açmışlardır.

Batı kaynaklarının iddiasına göre, Çekoslovak Krizinden önce Alman stratejik çizgisinin batı yanında bulunan 24 NATO tümenine karşılık doğu yanında 26 Sovyet tümeni bulunmakta idi. Çekoslovak Krizi'nden sonra Doğu Almanya'daki 20 Sovyet tümeninin Prag'a girmesi üzerine Batı Rusya'da bulunan 14 Sovyet tümeni daha meydana gelen boşluğu doldurmak amacıyla bu bölgeye kaydırılmıştır. Böylece, Doğu Avrupadaki Sovyet kuvvetlerinin sayısında 250 bin kişilik bir fazlalık meydana gelmiştir..

Ancak Sovyet kaynaklarına göre, Batı Almanya'nın başta Çekoslovakya ve Polonya olmak üzere Doğu Avrupa üzerindeki intikamcı arzularını gerçekleştirmeğe hazırlandığının tesbit edilmesi üzerine Varşova Paktı ülkelerinin söz konusu kuvvet kaydırmalarını yapmaları ve Çekoslovakya'ya girmeleri zorunluluğu doğmuştur.

Gerçek neden ne olursa olsun, emperyalist Batı ülkelerinin bu «denge bozulması» gerekçesine sarılarak yeni savaş kundakçılıklarına girişecekleri şüphesizdi.

Nitekim, Çek krizinden hemen sonra intikamcı politikanın şampiyonu Federal Almanya Başbakanı Kurt Kiesinger sık sık NATO'nun güçlendirilmesi gereğinden söz etmeğe başlamış ve Türkiye'ye yapacağı ziyaretten bir kaç gün önce Türk gazetecileri için düzenlediği basın toplantısında da «NATO'nun revizyondan geçirilip takviye edilmesi, hem Türkiye'nin, hem de bizim yararımıza olacaktır» demiştir.

Bunun hemen akabinde de Birleşik Amerika Cumhurbaşkanı Johnson, Amerikan Milli Güvenlik Kuruluna NATO için bir plan teklif etmiştir. Bu plana göre:

a) Bütün NATO ülkeleri Avrupa'daki kuvvetlerini azaltmayacaklarını taahhüt edeceklerdir.

b) 1969 başında Batı Almanya'da yapılacak NATO manevralarından istifade edilerek bölgeye 35 bin Amerikan askeri daha gönderilecektir.

Johnson'un planına paralel bir karar olan NATO Savunma Planlama Komitesi de, Brüksel'deki toplantısı sonunda **«NATO'daki azaltmaların sona ermesi»** ve **«dengenin yeniden sağlanması»** görüşünü ortaya atmıştır.

Tam bu planların ve görüşlerin açıklandığı bir sırada NATO'nun kuvvetlendirilmesi görüşünün başlıca teşvikçisi Alman Başbakanı Kurt Kiesinger'in Türkiye'yi ziyaret etmesi Türkiye'nin yeni bir tuzakla karşı karşıya bulunduğunu ortaya koymuştur.

Kiesinger'in yurdumuzdaki temasları sırasında Demirel iktidarını Türkiye'nin NATO'daki mükellefiyetlerinin artırılmasına zorladığı sızan haberlerden anlaşılmaktadır. Bu zorlamada Kiesinger'in elinde çok önemli bir koz da vardır. Bilindiği gibi, Birleşik Amerika'nın dış yardımlar bölümünde geniş ölçüde kısıntılar yapılmıştır. Bütçenin Temmuz ayında uygulanması henüz Türkiye üzerinde etkisini göstermemiştir ama, önümüzdeki aylarda bunun sıkıntıları hissedilmeğe başlayacaktır.

Esasen yanlış yürütülen sanayileşme politikası yüzünden kurulan derme çatma ve ithalâta bağlı sanayi tesisleri Türkiye'yi bir ekonomik çıkmaza sokmuştur. İthalât ile ihracat arasındaki dengesizlik birinciden yana büyümektedir. İthalât hacminin artması ise Türkiye'yi adamakıllı yabancı ülkelere bağımlı duruma sokmuştur. İthalâtta herhangi bir kısıntıya gidilmesi halinde yatırımların kısılması ve cari üretimin azalması, dolayısıyla işsizlik ve mal kıtlığı meydana gelmesi kaçınılmaz bir sonuç olacaktır.

Türk ekonomisinin en zayıf yanı, ise döviz kazancı imkânlarıdır. Döviz kazanç kaynaklarımız yalnız tarım ürünleri ile yurt dışındaki işçilerimizin kazançlarıdır. Turizm, sigorta ve benzeri görünmeyen kalemlerde döviz kazancı yok denebilecek kadar azdır. Hattâ kayıp vardır. Bu iki döviz kazancı yoluyla borç ödeme, döviz masr[illegible]flarını karşılama ve ithalâtı d[illegible]m ett[illegible]rme [illegible]n olamamakta ve Türkiye sürekli şekilde borçlanmaktadır.

Borç durumu ise pek de parlak değildir. 1967 yılında Türkiye dışarıdan 245 milyon dolar borç almıştır. Aynı yılda borçlarımızın faizleri ile yıllık taksidi ve yabancı sermayenin götürdüğü 159 milyon dolarlık kâr transferi, alınan borç paranın yüzde 65'ini götürmüştür. Borç ödemek için borçlanma **ülke dış ticarette birbirlerinin daima en iyi müşterileri olmuşkilerin özellikleri vardır. İki** politikası, kelimenin tam anlamı ile batağa saplanmış olmak demektir. Bugünkü durum Osmanlı devletinin son zamanlarını hatırlatmaktadır.

Ve yine biraz tarih bilgisi olanların gayet iyi hatırlayacağı gibi, Osmanlı Devleti, bu «borç ödemek için borçlanma» politikası yüzünden Almanya'nın dümensuyuna girmiş ve Birinci Dünya Savaşı tuzağına sürüklenmişti.

Demirel iktidarı da, Türkiye'yi bugün aynı yere getirmiştir. Amerika'dan umudu kesince, denize düşen yılana sarılır misalı, gözlerini Batı Almanya'ya dikmiştir. Bir gazete yorumcusuna göre, **«Batı âleminde Amerika'dan sonra yardım verme imkânına sahip ülkeler arasında Almanya ön sırada yer almaktadır. Üstelik Almanya ile Türkiye arasındaki iktisadi iliş-**

JOHNSON VE KİESİNGER
— Türkiye'nin iki başlı belâsı —

Mâsum Bir Teklif

Sayın Cumhurbaşkanı Milletçe sevinç içinde kutladığımız 30 Ağustos Zafer Bayramı münasebetiyle çok yerinde bir demeç vererek son aylarda yer alan çeşitli memleket olaylarına ilişkin görüşlerini dile getirdiler, değerli uyarmalarda bulundular Cumhurbaşkanımızın gerek Devlet Başkanı, gerek Yüce Türk Ordusunun eski bir Başkomutanı ve gerekse çeşitli vesilelerle ispat ettikleri Devlet Adamlığı sıfatlarına çok yaraşan bu demeçleri hayli zamandır sıkıntısını çektiğimiz bir boşluğu doldurması bakımından bilhassa şayanı takdirdir. Filhakika kafalardaki karışıklığın ve geleceğe müteveccih endişelerin giderilmesinde, bir sağdan bir sola Milli Birlik ve Beraberlik Şuurunun pekişmesinde Sayın Cumhurbaşkanının sözlerinin tesiri daha şimdiden umulanın fevkinde olmuştur. Sayın Cumhurbaşkanı 27 Mayıs Devriminin getirdiği Anayasa düzeninin bütün vecibe ve müeyyideleri ile hiç eksiksiz korunacağına dair Millete ve Kuruluşlara teminat vermekle kalmamışlar, Türkiye'mizin İnsan Hak ve Hukukunu savunan Hür ve Müteşebbis Dünya düzeninden yana ve de kudretli Müttefiklerinin yanında sevinerek yüklendiği görevi yerine getirmekten bir gûna uzak durmayacağını dostumuza düşmanımıza ilan etmişlerdir. Cumhurbaşkanının bu açık ve seçik tavırları atandıkları görevin nasıl ehil ve azimkâr ellere tevdi edilmiş olduğunu gösterdiği gibi, bu konularda gayetle hassas olan Zinde Güçlerimizin en uyanık ve ilerici çevrelerine hâkim görüşlerin de bir ifadesidir. Biz bunun böyle yorumlanmasında isabet olacağı kanısındayız. Bu arada Sayın Cumhurbaşkanının yüksek Mevkileri icabı kendilerince ortaya atılmasında şeklen sakınca görülebilecek, fakat Hükümetçe tasarı halinle benimsenip Meclislerden geçerse veto etmeyeceklerinden emin olduğumuz hayırlı bir teklifimiz var : Kudretli ve Hamiyyetli Dostumuz ve Müttefikimiz Amerika Birleşik Devletleri ile aramızdaki candan ve doğurgan ilişkilerin içtenliğine ve sürekliliğine bir nişane olmak üzere, Amerika'nın Kurtuluş Bayramı olan 4 Temmuz ile bizim Zafer Bayramımız 30 Ağustosun birleştirilmesini, her iki Bayramın birden 4 Temmuzda büyük Şenlikler ve Ortak Sevinçle kutlanmasını teklif ediyoruz. Amerikan Milletinin de, birim gibi, tarihin ilk Bağımsızlık savaşlarından birini vermiş, emperiyalistlerle savaşmış, sonunda galip gelmiş bir Millet olduğu hatırlanacak olursa, Hürriyet ve Bağımsızlığa âşık iki kahraman Milletin bu en mutlu Günlerini birleştirmelerinden, o Günü birlikte kutlayarak birbirlerinin sevinçlerini paylaşmalarından daha tabii ne olabilir? Bu teklifimizin gerçekleşmesi halinde memleketin Turistik Geleceğinin de sağlam kazığa bağlanacağını, yani kazancın büyük olacağını ilave etmeyi gereksiz sayıyoruz.

T. AĞAOĞLU

DEMİREL
— Tuzağa düştü!. —

lardır. Ortak Pazar dolayısıyla iki ülke aynı iktisadi toplumda birleşmeyi kabul etmişlerdir. Ve nihayet Almanya kalkınma planımızın dış finansmanı için kurulmuş konsorsiyuma en önemli katkılarda bulunan devletlerden olduğu gibi, askeri yönden de Türkiye'ye yardım vermektedir.»

Şu halde, tek kurtuluş umudu Batı Almanya'dadır.

Batı Almanya ise, Türkiye'ye yapacağı yardımlar karşılığında Demirel iktidarından elbette bir şeyler talep edecektir. Bu taleplerin başında da Türkiye'nin NATO'ya asker gücü bakımından katkısının artırılması, tamamen batı emperyalizminin dümensuyunda bir dış politika izlenmesi, Türkiye'deki sol gelişmelerin sindirilmesi gibi hususlar vardır.

Görünüş odur ki, Demirel İktidarı, tutarsız ekonomik politikası yüzünden sürüklendiği çıkmazda ister istemez bu Amerikan - Alman tuzağına düşecektir.

Bu Amerikan - Alman tuzağı, Hitler'in gamalı haçında biçimlenmektedir. Arkadaşımız Hüseyin Baş'ın dış politika sayfasında yazdığı incelemeye göz atmak, Federal Almanya'nın büyük tekelci sermayeler hesabına nasıl bir intikamcı ve militarist politika izlediğini öğrenmeye yetecektir. Türkiye, borç ödemek için borçlanma uğruna bu intikamcı ve emperyalist politikaya âlet olacak, Anadolu insanı, Osmanlı Devleti'nin son günlerini bir kez daha yaşacaktır.

Anadolu insanına o acı günleri yaşatmış olanların, Enverlerin, Talât'ların, Cemal'lerin akıbeti ise tarih sayfalarında yazılıdır...

Devrimci Eğitim Şûrası

TÜRKİYE Öğretmenler Sendikası tarafından düzenlenen **«Devrimci Eğitim Şûrası»**, 4-8 Eylül tarihleri arasında Ankara'da yapıldı. Şûra'ya TÖS şubelerinden gelen 300 öğretmen, bilim adamları, sendikacılar ve öğrenci örgütleri temsilcileri katıldılar.

Çalışmalarda bir yandan toplantı öncesi düzenlenen bildiriler okunup kısa sürelerde tartışmaları yapılmağa çalışılırken, bir yandan da komisyon çalışmaları sürdürüldü. 13 konu ve dalları üzerine verilen bildiriler üç ana amaç altında toplanmaktaydı:

1. Ülkemizin sosyal, ekonomik, kültürel koşulları içinde mevcut eğitim düzenimizin ilkeleri ve kurumları bakımından ana çizgileriyle eleştirilmesi,

2. Türk toplumunun ihtiyaç duyduğu yeni eğitim biçiminin ilkeleri, amaçları ve bu amaçlara ulaştıracak metod ve kurumların saptanması,

3. Yeni eğitim biçiminin uygulanmasıyla ilgili metod ve görüşlerin saptanması.

Verilen bildirilerin bazıları ve bunların da bazılarının dalları arasında yapılan birleştirmeler sonunda:

- Türk eğitim devriminin amaçları, ilkeleri yönetimi,
- Geri kalmış ülkelerde eğitim üzerinde emperyalist ve kapitalist etkiler ve devrim ihtiyacı,
- Anayasa'da devrimci eğitim ilkeleri ve ülkemizin temel çelişkileri,
- Türkiye'de bugünkü eğitim kurumlarının eleştirisi ve ihtiyaç duyulan yeni eğitim kurumları,
- Kültür ve sanat kurumları,
- Türk eğitiminde öğrenci sorunları,
- Türk eğitim devriminde köy enstitüleri uygulamasından çıkan sonuçlar,
- Ekonomik ve teknolojik açıdan Türkiye'de eğitim devrimi,
- Türk eğitim devriminde öğretmenin yeri ve sorunları,
- Türk eğitim devriminin planlaması, sorunlarının tartışılacağı komisyonlar kuruldu.

Kurulan komisyonlarda elde edilen sonuçların bir kitap halinde yayınlanmasına ve ortak bir bildiri çıkarılmasına karar verildi.

Ayrıca belli konularda anti-emperyalist bir mücadelenin açılması ve bu mücadelede sendikalar, öğretmen örgütleri ve öğrenci kuruluşlarının birlikte çalışmaları karar altına alındı. Buna bağlı olarak komisyonlarda ortaya çıkan ortak kararların en kısa zamanda birlikte eylemlerle halka aktarılması gerekliliği üzerinde duruldu.

Sunulan bildirilerde eğitim sorunlarının aksaklıkları rakamlara dayanan gerçekler olarak ortaya konuldu.

Bildirilerin okunması sırasında tartışmaların temellendiği en önemli sorun **«Devrim ve eğitim»** oldu. Bu sorun üzerine eğilen bazı öğretmenler eğitim kavramını soyutlayarak genel devrim dışında ele almayı ve **«eğitimde devrim»** yapmayı şimdilik kaydıyla yeterli görmekteydiler. Bazı öğretim üyeleri de bu görüşe katılarak tartışmaların **«eğitimde devrim»** sorununa ışık tutması gerektiğini ve bu çerçeve içerisinde çözüm aramayı uygun bulduklarını belirttiler.

Karşı görüşte olan bazı öğretmenler ve üniversite öğretim üyeleri ile **«Öğrenci Örgütleri Dayanışma Kurulu»** adına Şûraya katılan öğrenciler devrim sorununu bir bütün olarak ele almanın gerekli olduğu görüşünde birleştiler. Yapılacak çalışmaların **«devrim için gerekli eğitim ve kurumları»** çerçevesinde temellenmesi görüşünü ortaya koydular. Sorunu bu açıdan ele alan bildirilerden birinde şöyle denilmekteydi: **«Öğretmen kendi başına bir sosyal sınıf olmadığı için tüm düzene ve eğitim sistemine varan bir devrimci hareket içinde devrimci sınıfların, öncülerin yan kuvveti olmak durumunda ve görevindedir. Emekçi sınıfların henüz kesinlikle belirmediği az gelişmiş ülkelerde, öğretmenler ve öğrenciler, bu sınıfın bilinçlenmesinde en önemli ve tarihsel görevi görmektedirler. Anti-emperyalist mücadelenin bir bölümü olan son üniversite olayları, kıyıma yol açan öğretmenlerin devrimci çabaları, öğrenci ve öğretmenlerin tarihsel görevlerinin bilincine hakkıyla vardıklarını göstermektedir. Bu kadroların ilk görevlerinin, sanımızca, halkçı ve ulusçu eğitim sistemlerini kurmak için halktan yana siyasal düzenlerin ve iktidarların biçimlenmesine yol açacak devrimci eylem içinde yerini almak olduğunu tekrarlamakta yarar vardır.»**

ANT, Devrimci Eğitim Şûrası'ndaki görüş ayrılıklarını, komisyon çalışmalarını, yayınlanacak ortak bildirinin esaslarını gelecek sayısında ayrıntılı olarak yansıtacaktır.

Devrimci Eğitim Şûrasına katılan delegeler.

Gemilerin gölgesi

Yaşar Kemal

Ne güzel, biz 30 Ağustosu bu yıl gemilerin gölgesinde kutladık. Bu 30 Ağustos sömürgeciye karşı kazandığımız savaşın, zaferin bayramıdır. Yaa, sömürgeciye karşı kazandığımız zaferin yıldönümünde dostumuz, canımız ciğerimiz Amerika da geldi bizim bayramımıza katıldı.. Dostumuz değil mi, katılmaz mı? Bağımsızlık zaferinin yıldönümünde bizim sevincimize katılamaz mı, dost değil mi Amerika? Kocaman uçak gemisinin gölgesinde kutladık sömürgeciye karşı zafer bayramımızı.. Muhkem kutladık, güzel, yahşi kutladık.. Vay mübarek ola.. Vay, yahşi ola.. Vay bayramımız bayram ola.. Türkiye Türkiye oldu olalı böyle güzel, böyle şerefli bir zafer bayramı kutlamadı.. Bu şerefi bize dostumuz Amerika getirdi. Zahmet buyurdular. Vay başımız üstünde yeri var. Hoş geldiler sefalar getirdiler. Ve de «Welcome» lar getirdiler. Gözümüz üstünde yerleri var. Canımız üstünde, kanımız üstünde, topraklarımız üstünde yerleri var. Her bir yerimizde yerleri var.

Amerikan dost, dost, dost kardeş Amerikan gemilerinin koyu gölgesinde bir zafer bayramı kutlamanın onuru.. İşte bu onur bize yakışır.

Şu Çekoslovakyada hiç iş yok. Ruslar geldiler de yurtlarını işgal ediverdiler. Aaaaah Çekler, vaaaah, Çekler.. Aaaaaaah, Çekoslovakyanın bağımsızlığı, vaaaaah, Çekoslovakyanın bağımsızlığı, vaaah, Çekoslovakyanın hürriyeti... Allah hiç bir milleti Çek milletinin düştüğü hale düşürmesin.. Rus tanklarının gölgesindeki hürriyet... Biz burada iki gözü iki çeşme ağlarız, ağlarız, ağlarız ha ağlarız. Çeklerin bağımsızlığı için ağlarız. Biz bağımsızlığını çok çok isteriz Çeklerin.. Biz yalnız babamızın oğlu Çekler için göz yaşı dökeriz. Şu Çekoslovakyada hiç iş yok. Şu Sovyetlerde de hiç mi hiç iş yok.. Bin tane tank Çek topraklarına misafir olaraktan gelemezler miydi, 6. ncı filo gibi.. Çek topraklarında üs yerine tesis kuramazlar mıydı? Bu Sovyetler politikadan anlamazlar ki, bu Çekler Türk değil ki misafir sever olsunlar.. Bu Çekler hürriyetten, bağımsızlıktan anlamazlar ki.. Bu çekler dostluktan da anlamazlar.. Baktılar gördüler şimdi... Gazetelerimiz nasıl da günlerce Çeklerle doldu taştı.. Burnu kanamış bir Çek çocuğunun fotoğraflarını çarşaf çarşaf bastık.. Biz, Çeklerin bağımsızlığını dünyadaki bütün bağımsızlıklardan üstün tutarız. Canımızdan üstün tutarız. Öldürülen Vedat Demircioğlu. Haaaa, o mu, onu anmağa bile değmez. Misafir severliğimize gölge düşürmüş bir gençtir o. Onun yaptığı Türk milletinin geleneklerine aykırıdır. Müstahakını buldu kerata, ölsün..

Amerika gibi bir devlet bize dostluk elini uzatıyor da, bize misafir geliyor da... Biz haaaa! Biz istemiyoruz böyle bir büyük devletin dostluğunu, alçaklar, vatan hainleri... Vietnam'da pırasa gibi adam doğruyormuş Amerika! Bakın hele işe.. Bu da konuşulacak şey mi? Vietnamda ne yapacaktı ya Amerika? Vietnama misafir olarak gidiyor. Vietnama yardıma gidiyor. Vietnama tesis kurmağa gidiyor, üs değil.. Bir iki kızıl hain de Amerikaya karşı çıkıyor. Onun misafirliğini kabul etmiyor, Kuracakları tesislerini kabul etmiyor. Amerika üs kurmaz, hep tesis kurar. Amerika işgal etmez, misafir olaraktan gelir. Şu alçak Vietnama bir iki iyi yetişmiş vatandaşımızı, bir iki yiğit, vatansever kompradorumuzu, bir iki yeşil sarıklımızı gönderelim de misafirseverlik neymiş öğretsinler de onlara, onlar da pırasa gibi doğranmaktan kurtulsunlar...

Amerikanın da, Amerikan filosunun da, Tom Miks'inin de, yardımının da, barış gönüllülerinin de, kompradorlarının da, tesislerinin de, radarlarının, atom bombalarının da, askerlerinin de, her Bakanlığımızdaki uzmanlarının da başımız üstünde yerleri vardır. Onlar sokakta oynayan çocuklarımızı kurşunluyorlar. Onlar bayrağımızı ayaklarının altına alıp çiğniyorlar, yırtıyorlar. Onlar insanlarımızı öldürüp Türk Mahkemelerinde yargılanmıyorlar.. Daha da nesi, bakın hele şu vatan hainlerine, bir de misafirlerimizi hapse atacaklar.. Bir bayrak yırtılmış, bir çocuk ölmüş, birkaç adam öldürülmüş.. Ne olacak yâni.. Misafir severliğimize halel gelmesin yeter ki... Dünyada insan olabilmenin birinci şartı iyi misafir sever olmaktır. Bunu yalnız AP. iktidarı bilir. Onlar ki çok Müslüman onlar ki çok Türk onlar ki çok insandırlar.

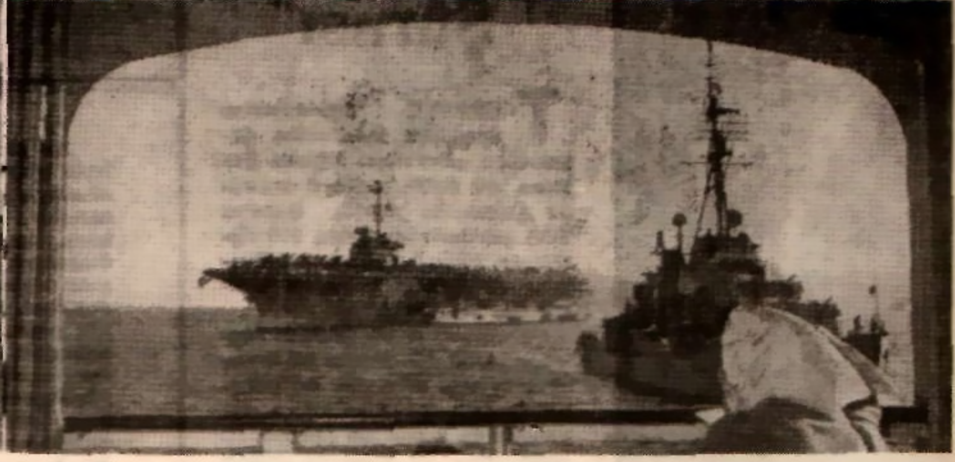
Ve kadınlarımız.. Onlar ki 30 Ağustos zaferinde erkeklerine sırtlarında mermi taşımışlardı. Onlar ki anamız, avradımız, sevgilimiz, onlar ki kızkardeşimizdir. Başkumandan : «Odular ilk hedefiniz Akdenizdir ileri.» derken Türk ordusunun ardından İzmir'e girmişlerdir.. Ve madenlerimiz ve petrolumuz, boraksımız, namusumuz ve şerefimiz. Hem de kişiliğimiz. Ölümsüz Yunus Emre, Koca Sinan, Mustafa Kemal... Büyük tarihimiz... İnsancıl kültürümüz. Karacaoğlanımız, Dadaloğlumuz, Dedekorkudumuz, Nasrettin Hocamız.. Hem de Çanakkalemiz, Dumlupınarımız... Ve kadınlarımız.

Aaaaaah, Çekler tutsak oldular, vaaaah, Çekler tutsak oldular...

YORUMSUZ...

Erol TOY

Yıl : 1919 — İSTANBUL BOĞAZINDA EMPERYALİST ZIRHLILARI — ıl : 1968

16 Mayıs 1919 (335) tarihli gazetelerden. (İkdam, Sabah, Tasvir-i Efkâr, Vakit, Akşam...)

«Dün sabah saat 11 raddelerinde, , Nişantaşı'nda Sadrazam Ferid Paşa Hazretlerinin konaklarında, Amiral Webb tarafından verilen notada, **Paris Konferansı kararına atfen**, İzmir kılâının kuvay-ı itilâfiye tarafından işgal edileceği bildirildiği gibi, İngiliz kuvay-ı bahriyesi kumandanı Amiral Galthrope cenapları tarafından da Aydın vilâyetine dün sabah tebliğ olunan notada, **Paris konferansının mukarreratına ve mütarekenamenin** yedinci maddesine istinaden, İzmir istihkâmlarının işgal edileceği ve öğleden sonra verilen ikinci notada dahi, **yine mütarekename ahkâmına müsteniden İzmir şehrinin Yunan askeri tarafından işgaline** düvel-i **mütelifece karar verilmiş olduğu bildirilmiştir.**

Hükümet bu bâbda hukuk-u millet ve devletin muhafazası için uhdesine terettüp eden vezaifi ifaya teşebbüs eylemiş ve muhafaza-i vekar ve sekinet edilmesi lüzumunun lisan-ı münasible ahaliye tavsiyesi zımnında Dahiliye Nezaret-i Celilesi tarafından vilâyet-i osmaniyeye tebligat-ı lâzime ifa kılınmıştır.»

İçişleri Bakanlığının 8 Ağustos 1919 (335) tarihli, 1140 sayılı emrinden...

«Teşkilât-ı Milliye» namı altında toplanan kuvvetlerin bilâtehir dağıtılması hakkında Hükümetçe evvel ve âhir vâki olan tebligatın nasıl bir lüzum-u kat'î-i siyasiyyeye müstenit bulunduğunu ve ihtarat-ı vâkıanın infazında teehhür vukuunda memleketçe ne kadar âzim mazarrat tahaddüs edeceği General Milne'nin şu ifadesiyle teeyyüt etmektedir. Ahval-i dahiliye ve hariciyemizi ve icabat-ı siyasiyeyi nazar-ı teemmül ile görebilecek, siyaset-i dahiliye ve hariceyeyi ona göre tanzim ve idare edebilecek ancak Hükümettir. Onun haricindeki her kimse, hattâ mevakı-i mühimme işgal eden memûrin-i mülkiye ve askeriyenin bu hakayıka tamamen muttali olamıyacakları, binâenaleyh ne kadar isabet-i fikre mâlik olsalar siyaset-i dahiliye ve hariciyenin icabatını ve bunlar arasındaki münasebet ve ilcaat-ı zimam-ı idareyi elde tutan ve millet ve memleketin mukadderatının yegâne mes'ûlü ve kariben ictima edecek Meclis-i Milliye hesap vermeğe mecbur olan Hükûmet kadar ihata ve takdir edemiyecekleri bedihattandır.

İşte «Teşkilât-ı Milliye» ve «Kongre» meseleleri ve hakayıkın şâyan-ı dikkat ve ibret olan delâilindendir. **Lihaza şurada burada her ne sebeb ve maksatla olursa olsun toplanan gayrı resmi kuvvetlerin behemehal dağıtılması ehem ve elzem olduğuna dair vaki olan iş'âratın kemal-i ehemmiyetle nazar-ı dikkate alınarak infazına müsaraat ve gayret etmek, umum memurin-i mülkiye ve askeriyenin akdem vezaifidir.**

Şu halde «Teşkilât-ı Milliye» vesaire nâmları ile vukua vetirilen tecemmüatın muhafaza-i memleket gâyesine müstenid olduğuna dâir serdolunan mülâhazat dahi vârid değildir....

Bâlâda münderic esbab-ı mühimme ve izahat-ı milliyeye karşı **teşvikat ve tahrikâta devam edenler olursa, kanuna mugayir vatanın selâmetine pek muzır bir harekete kasten ve su-i fikre binaen temerrüd ettiklerini isbat eylemiş olacaklarından, bu gibilerin her kim olursa olsun derhal ahz ve girift edilerek haklarında terettüp edecek ahkâm-ı kanuniye tatbik olunmak üzere mahfuzen ve serian Dersaâdet'e isamları lâbüddür. Harbiye Nezaret-i Celilesinden Askeriyeye de bu yolda tebligat icra edilmiştir.»**

31 Ağustos 1968 tarihli gazetelerde, Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın demecinden.

«Anti emperyalizm propagandası diye, milli güvenliğimizin dayanağı olan ittifaklarımızı bozmayı hedef tutan, milli kalkınmamızı gerçekleştirme yolunda askeri ,iktisadi, mali ve teknik alanlarda sıkı ve faydalı işbirliği halinde bulunduğumuz müttefiklerimiz ile dost memleketler ve milletlerarası teşekküller ile olan ilişkilerimizi zedeleyecek aşırı davranışlar, **milletimizin vekarına ve asaletini tarihe geçiren geleneklerine uymamaktadır**.

Hürriyetimizi, egemenliğimizi ve bağımsızlığımızı, dünyanın bu günkü şartları ve ihtimalleri karşısında harbe hazır olarak teminat altında bulundurabilmek için, NATO başta olmak üzere müşterek savunma andlaşmalarını korumak, sürdürmek ve bunların tatbikatına ait anlaşmaları geliştirmek suretiyle karşılıklı taahhüt ve vecibeleri bir güvenlik teminatı anlayış ve tutumu ile yerine getirme zorundayız.

Akdenizde kendisine ait bir üsse sahip olmayan bu filonun komutanından erine kadar sürekli değişmelere tâbi personelin eğitimini, dinlendirilmesini, müttefikleriyle tanıştırılmasını, vazife görecekleri denizleri ve kıyıları tanımalarını sağlamak maksadiyle, ziyaretler yapması normal bir ihtiyaçtır ve zaruri bir işbirliği icabıdır.

Keyfiyet bu iken, silâhlı kuvvetlerimizin misafiri olarak memleketimize gelen 6 ncı Filoyu veya gemilerini birer baskı kuvveti diye nitelemek ve personeline karşı uygunsuz hareketlerde bulunmak milletler ve müttefiklerarası münasebetlere sığmaz ve Türk misafirperverliğine de yakışmaz. Buna mukabil, bilhassa milli günlerimizde limanlarımıza ve hava üslerimize yapılan veya yapılabilecek olan bu türlü müttefik ziyaretlerini sevincimize iştirak şeklinde yorumlamak ve değerlendirmek bize çok şeyler kazandırabilir.

Herhangibir kaba kuvvet, Türkün geleneksel misafirperverliğini hiçe sayacak olursa, gösterileri halkımız tarafından tel'in edilmeli, ve hareketleri kolluk kuvvetlerimizce önlenmeli veya sür'atle dağıtılmalıdır.»

Nutuk'tan.. (Sayfa 12-13)

«Efendiler,

Ben, bu kararların hiç birinde isabet görmedim. Çünkü bu kararların istinadettiği bütün deliller ve mantıklar çürüktü, esassız idi... Hakikati halde, içinde bulunduğumuz tarihte, Osmanlı Devletinin temelleri çökmüş, ömrü tamam olmuştu. Osmanlı memleketleri tamamen parçalanmıştı. Ortada bir avuç Türk'ün barındığı bir ata yurdu kalmıştı. Son mesele bunun da taksimini teminle uğraşılmaktan ibaretti. Osmanlı Devleti, onun istiklâli, padişah, halife, hükûmet ,bunlar hepsi medlûlü kalmamış birtakım bimâna elfazdan ibaretti.

Nenin ve kimin masuniyeti için kimden ve ne muavenet talebolunmak isteniyordu?

O halde ciddi ve hakiki karar ne olabilirdi?

Efendiler, !

Bu vaziyet karşısında bir tek karar vardı. O da hâkimiyeti milliyeye müstenit, **bilâkaydüşart müstakil yeni bir Türk Devleti tesis etmek!**

İşte, daha İstanbul'dan çıkmadan evvel düşündüğümüz ve Samsun'da Anadolu topraklarına ayak basar basmaz tatbikatına başladığımız karar, bu karar olmuştur.

Bu kararın istinadettiği en kuvvetli muhakeme ve mantık şu idi:

Esas, Türk milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır. Bu esas ancak istiklâl-i tamme malikiyetle temin olunabilir. Ne kadar zengin ve müreffeh olursa olsun istiklâlden mahrum bir millet, beşeriyet-i mütemeddine muvacehesinde uşak olmak mevkiinden yüksek bir muameleye kesb-i liyakat edemez.

Ecnebi bir devletin himaye ve sehabetini kabûl etmek insanlık evsafından mahrumiyeti, acz-ü meskeneti itiraftan başka bir şey değildir. Filhakika bu derekeye düşmemiş olanların isteyerek başlarına bir ecnebi efendi getirmelerine asla ihtimal verilemez.

Halbuki Türk'ün haysiyet ve izzetinefis ve kabiliyeti çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir millet esir yaşamaktansa mahvolsun evlâdır!

Binaenaleyh, ya istiklâl ya ölüm!...»

Lâik mi, Lâyık mı, Müstahak mı?

Devlet Başkanımızın 30 Ağustos Bayramı dolayısıyla yayınlayıp da radyolardan üç öğün tırtlanan demeci, gerçekleri adetâ müesseseleşmiş bir takım kilişe sözlerle sarmalamadaki kayıtsızlık ve umursuzluğu bakımından yeni bir politik şaheserdir.

Sayın Sunay'ın Altıncı Filo'nun İzmir'i ziyaretini müttefikler arasında bir **tanışma çayı** olarak tanımlaması, sokaklarda bıçak ve sopalarla, ve pavyonlarda viskilerle, fahişelerle düzenlenen **bu tanışma** törenine, şüphesiz, bambaşka bir letâfet katmıştır. Hele NATO'ya, İkili Antlaşmalara ve Amerikan İttifakına karşı çıkanları devlete ihanet içine düşmüş kişiler olarak göstermesi, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bünyesini çözümlemede hafızalardan kolayberi silinmeyecek bir yeniliktir. Devlet bünyesi içinde habis bir büyümeden başka bir gözle görülmemesi gereken Amerikan İttifakının, bu urun, bu tümörün öldürmekte olduğu bünyenin temel uzvu sayılması, Tıp bilimini allak bullak eden muazzam bir buluştur.. Türkiye'de Emperyalizme karşı çıktıkları için **anti emperyalist diye anılan** yurttaşlarımız birdenbire karşılarında Sayın Sunay'ı da bulduklarına göre, bundan böyle anti - Sunayist diye anılmağı hak etmişlerdir.. Sayın Sunay, demecinde yer alan **Türkiye Cumhuriyeti lâik bir devlettir** cümlesini okurken, **lâik** kelimesini **lâyık** diye telâffuz ettiler. Bunun elbet bir hikmeti olacak. Belki de böylece devletin ve devlet başında bulunanların dünyada ilk Kurtuluş savaşını vermiş olan Türk milletine **lâyık** olmaları zorunluğuna işaret etmek istemişlerdir... Atatürk'ün parmağıyla Akdeniz'i gösteren İzmir'deki heykeli dile gelse şimdi, eminim, Kurtuluş bayramında emperyalistlere aguşunu açanlara **«Atın kendinizi denize!..»** diye haykıracaktır...

Can YÜCEL

Gençlerin Sunay'a cevabı...

Ferruh Doğan

ÇİZMEDEN YUKARISI...

SAYIN SUNAY,

30 Ağustos günü yayınladığınız mesajınızı yayın organları kanalıyla tekrar tekrar okuduk ve dinledik. Ülkemizin bazı gerçeklerinin bilinmesi gerektiği kanısına vardık.

Öncelikle Türkiye'nin bugünkü milli gelir ortalaması, ilkel yasama ihtiyaçlarının giderilmesi, toprak dağılımı ve sanayileşmede vardığı nokta açısından az gelişmiş ülkeler arasında yer aldığının bilinmesi gerekir. Türkiye'de bin çocuktan 400 tanesi 12 yaşına gelmeden ölmektedir. Bu durum şehirlerle köyler arasında ve bölgeler arasında daha korkunçlaşmaktadır.

Bölgeler arasındaki farklılık doğu sorunu ile karşımıza çıkmakta ve 2,5 milyon Türkiye'li vatandaşın kürtçe, 480 bin vatandaşın arapça konuştuğu görülmektedir.

Halkımızın yüzde 60'ı okuma yazma bilmemekte, 18 bin köyümüzde ilkokul bulunmamaktadır. 2 milyon 512 bin 511 vatandaşımız okula gidememektedir. İlk okullarda okuyanların yüzde 77'sini oluşturan köylü çocukları, üniversitelerde yüzde 3 oranına düşerek anayasanın uygulanmadığını görmekteyiz.

Geçimlerini tarıma bağlayan 3,5 milyon çiftçimizden 1,3 milyon aile topraksızdır. Sayıları 30 - 35 arasında olan kişiler 350 bin - 620 bin lira tarım kredisi alırken çoğunluğun 85 - 295 lira arasında tarım kredisi aldığı bir gerçektir.

35 işletme 11 milyon lira kredi alırken 150 bin çiftçiye toplam 12 milyon lira kredi verilerek üretim araçlarının belirli bir grubun elinde toplanmasına ve devlet eliyle tefeciler yaratılmasına çalışılmaktadır.

Büyük toprak sahiplerinin hemen hemen hiç vergi ödemediği ve tarım dışındaki büyük gelirlilerin 3,2 milyar lira vergi kaçırırken yüzde 75'nini gelirlerini gizlediğini Maliye Bakanlığı'nın 1964 yılı raporlarında görmekteyiz. Şehirlerdeki nüfusun yüzde 32'sinin tek odalı konutlarda oturduğu, doğuda halkımızın mağaralarda yaşadığı bu düzenin sosyal politikadan yoksun olduğunu görüyoruz.

Çalışan işçilerin yüzde 15'inin 10 Lira'nın altında yüzde 70'inin 25 Lira'nın altında ücret aldığı, kamu sektöründe çalışan personelin yüzde 48,3'nün ücretlerinin 600 liranın altında bulunduğu bir gerçektir.

1967 yılında 17 milyon dolarlık yabancı sermaye yatırımlarının kâr transferi 25 milyon dolardır.

Teknolojik gelişimimiz tümüyle yabancıların kontrolü altındadır.

35 milyon metre kare toprağımızda 101 Amerikan üssünün bulunduğu ve buralara Milli Savunma Bakanımızın bile giremediği bir gerçektir. 20 binden fazla Amerikan askerinin ülkemizde bulunmasının nedenini nasıl açıklayabiliriz?

1944 tarihli savaş gemilerinin «yardım» adı altında donanmamıza verilmesini nasıl açıklayabiliriz?

18 bin barış gönüllüsünün kendi ülkelerinin çıkarı dışında da Anadolu'da kol gezdiğini kimse söyleyemez.

Sayın Sunay,

Ortaya koyduğumuz yapı ve açıklamadığımız diğer gerçekler Türkiye'de aydın genç adamın ve halkını sevenlerin anayasa uyarınca aksaklıkları gidermenin yolunda çalışma yapmasını gerektirir.

Demecinizde «Aşırı eğilim ve ideolojilere hizmet gayesine yönelen derneklerin ve faaliyetlerin Türk toplumunun huzurunu ve barışçı yaşantısını bozacaklarını...» belirtmektesiniz. Son olaylar göstermektedir ki, gerçeklerin ortaya çıkması ile hâkim sınıf elinde bulundurduğu kuvvetleri harekete geçirmiştir. Bu hareketler hükümet kanadında yer alan bazı bakanlarca desteklenmektedir. Fikirlerin karşısına fikirle çıkacak güçleri olmadığı içindir ki, bu yönü seçmişlerdir. Bu açıdan ele alarak eleştirmeniz gerekir idi.

SAYIN Sunay,

«Türk toplumu lâyık olduğu ve arzuladığı çağdaş medeniyet seviyesine ancak akıl ve ilim yolundan erişecektir. Bunun ideolojisini ve gücünü dışarıdan aramaya ve almaya lüzum yoktur. Türk milleti kendi öz idelojisi olan Atatürkçülüğü tam bir inanç ve şevkle sürdürecek ve gayelerini mutlaka gerçekleştirecektir.» demektesiniz. Ve «yabancı ideolojiler, ezcümle aşırı sol doktrin ve faaliyetleri bu teselsülü bozamamıştır ve bozamayacaktır» derken yanlış bir görüş içinde bulunmaktasınız. Çünkü bugün uygulanmakta olan kapitalizm de bu tanım ile aşırı sol bir ideolojidir. Bu derece büyük bir çelişkiye kimse düşmemiştir.

Amerika'nın Karadeniz bakır işletmelerinin özel teşebbüse verilmesi karşılığında yardım yapabileceği teklifinin kabul edilmesi, yabancı ideolojinin aranması değil, içinde olduğumuzu gösterir.

Sayın Sunay,

«Emperyalizmi red ve mağlup ederek milli mücadelesini başarmış ve esir milletlerin kurtuluşuna örnek olmuş Türk Milleti'nin bugünkü imkân ve kabiliyetleri içinde tekrar emperyalizmin boyunduruğu altına girmesine imkân vermesi ve bunu herhangi bir Türk'ün benimsemesi asla düşünülemez...» açıklamasını yaparken, Türkiye halkını 2014 yılına kadar borçlu kılan, kendi ekonomik sıkışmasından kurtulmak için Vietnam Savaşı'nı sürdüren, Avrupa uluslarını sömürdüğü iddiası ile Fransa ile arasında büyük çatışmalar olan, Guatemala'da Fruit Comypany aracılığı ile Başkan Arbenz'i öldüren, Ortadoğu petrolleri için İran Başbakanı Musaddık'ı düşüren, Türkiye'de 1964 koalisyon hükümeti başbakanına «Amerikalılar benim yerime başbakan buldular» dedirten, Yunanistan'da cunta getirten ve 30 Ağustos zaferi ile son bulan ilk kurtuluş savaşımızda saldırgan palikaryalara ağababalığı yapan ABD, emperyalist bir devlet değil miydi? Değil midir?

Sayın Sunay,

«Anti - emperyalist propagandası diye milli güvenliğimizin dayanağı olan ittifaklarımızı bozmayı hedef tutan, milli kalkınmamızı gerçekleştirme yolunda askeri, iktisadi, mali ve teknik alanlarda sıkı ve faydalı işbirliği halinde bulunduğumuz müttefiklerimiz ile dost memleketler ve milletler arası teşekküller ile olan ilişkilerimizi zedeleyen aşırı davranışlar, milletimizin vakarına ve asaletini tarihe geçiren geleneklerine ve dünya gerçeklerine uymamaktadır» derken yukarıdaki gerçekleri göz önüne getirmeniz gerekir idi. Yada bunların dışında kalan, Kıbrıs'ta ırkdaşlarımızı koruma yolunda yaptığımız harekette karşımıza dikilen 6. Filo ve bizi silah kullanmaktan engelleyen NATO ittifakını milli güvenliğimizin dayanağı ve koruyucusu sayamayız. Ve buna bağlı olarak bir kısmının kaybolduğu parlamentoda açıklanan 54 ikili anlaşmanın milli kalkınmamızı gerçekleştirici değil, engelleyici olacağı kanısındayız. Sizin bu koruyucu olma isteğiniz biz gençlerde 54 ikili andlaşmadan bir kısmının altında kendi imzanızın bulunabileceği kuşkusunu yarattı.

SAYIN Sunay,

«... NATO başta olmak üzere müşterek savunmalarını korumak, sürdürmek ve bunların tatbikatına ait andlaşmaları geliştirmek suretiyle karşılıklı taahhüt ve vecibeleri bir güvenlik teminatı anlayış ve tutumu ile yerine getirme zorundayız. Bunların yükümlerini, milli egemenlik, milli haysiyet ve menfaatlarımızla bağdaşamaz görmek ve bunların bizi başka devletlerin uydusu durumuna düşürdüğünü kabul etmek hatalı bir görüştür.» deyişinize mesajınızda yer alan «Türk toplumu layık olduğu çağdaş medeniyet seviyesine ancak akıl ve ilim yoluyla erişecektir. Bunun ideolojisini ve gücünü dışarıda aramağa lüzum yoktur.» kısmıyla cevap vermeyi uygun görüyoruz. Bu da düştüğünüz çelişkiyi açıkça gösterir kanısındayız.

Ayrıca 5 Haziran 1964'te Kıbrıs Olayları sırasında müdahalemiz söz konusu olunca Johnson'ın yazdığı mektupta yer alan «Türk Hükümeti ABD'nin muvafakati olmadan... NATO silahlarının kullanılmasına izin verilmeyecektir» ve «Askeri yardımın veriliş maksadından gayri maksatlarla kullanılmaması için hükümetimizin - Amerika'nın - izninin alınması gereklidir» deyişleri gerçekleri ortaya koymaktadır.

Sayın Sunay,

«Amerikan 6. Filosu'nun silahlı kuvvetlerimizin davetlisi olarak geldiğini» ve «sevincimize ortak olmak» şeklindeki yorumlamanızın gerçeğe uygun olabilmesi için :

— Bütün silahlı kuvvetler mensuplarımıza filonun istenip istenmediğinin sorulması,

— Filotilla kumandanının kutlama hazırlıklarını kendilerini karşılama şeklindeki yorumlamasının dikkate alınması gerektiği kanısındayız.

Sayın Sunay,

Türkiye'li gençler olarak, açıklamalarınızın daha gerçekçi temellere dayanması en büyük dileğimizdir. Yarının mutlu Türkiye'si, Türkiye halkının tam bağımsız, demokratik düzen içinde çalışmasıyla kurulacaktır.

Ak saygılarımızla.

İ.T.Ü.O.B., İ.T.Ü.T.O.T.B., İ.Y.T.O.T.B., FİKİR KULÜPLERİ FEDERASYONU, ROBERT KOLEJ ÖĞRENCİ BİRLİĞİ, DEVLET GÜZEL SANATLAR AKADEMİSİ TALEBE CEMİYETİ, İSTANBUL ÜNİVRSİTESİ İKTİSAT, ORMAN, CERRAHPAŞA TIP FAKÜLTELERİ ÖĞRENCİ CEMİYETLERİ, İSTANBUL YÜKSEK TEKNİKER OKULU TALEBE CEMİYETİ.

SAVAŞ

GERİLLACILIK

150 soru 150 cevap

alberto bayo

• Savaş *yürüyüşleri* konusunda gerillacıların hatırda tutması gereken en önemli hususlar nelerdir ?

— Yer ve niyetlerinin düşman tarafından anlaşılmasını önlemek için gerilla birlikleri savaş yürüyüşlerini mümkün olduğu kadar gece yapmalıdırlar. Gerillacılar gündüzleri uyuyarak dinlenmeli ve ayrıca silâh temizliği, cephane dağıtımı, harita incelemesi, ayak temizliği ve bakımı, çevredeki köy ve kasabalarla buralarda ziyaret edilecek köylülerin isim ve adreslerinin öğrenilmesi gibi işlerle uğraşmalıdırlar. Gece yürüyüşleri esnasında birliğin yerinin düşman tarafından anlaşılıp saldırıya uğramalarını önlemek için gerillacılar hiçbir gürültü yapmaksızın ve sigara içmeksizin yürümelidirler.

• Düşman birlikleri kendilerini bir sürpriz ateşine tutacak olursa, gerillacılar ne yapmalıdırlar ?

— O anda yapılacak en önemli iş birlikteki tek gerillacının dahi açıkta kalmamasıdır. Derhal bir arazi örtüsü bulunarak arkasına gizlenmeli, düşman askerlerinin sayısı az da olsa, başarılı bir çekilme yapmak için geceyi beklemelidir. Şayet düşman askerlerinin sayısı çok az ve gerillacılar düşmandan daha avantajlı şartlara sahipseler, kısa bir süre için kendileriyle savaşa tutuşabilirler. Düşmanın gücü ve niyeti tam olarak belirtilmezse, yapılacak en iyi iş gözden kaybolmaktır. Zira düşman bir savaş hilesi olarak gerillacılara küçük bir birlikle ateş açıp kendilerini orada meşgul ederken başka birliklerle onları kuşatma yoluna gidebilir. Bu gibi kararlar gerilla birliğinin komutanı tarafından verilmelidir. Her gerilla komutanı şu hususu iyice hatırlamalıdır ki, gerilla savaşlarında düzenli orduların savaşlarındaki kurallar değil, **«vur-kaç»** taktiği uygulanır.

• *Gece düşman* birlikleri üzerine ateş etmenin asıl amacı nedir ?

— *Gerillacılar uyku yada dinlenme halinde bulunan düşman* birlikleri üzerine devamlı ateş etmekle, onların savaş morallerini yıkmak amacını güderler. Geceleri uykusuz bırakılmış düşman birlikleri yorgun ve moral çöküntüsü içerisinde olacaklarından yürüyüş hızları kesilecek ve kendilerinden bekleneni sağlayamayacaklardır. Bu yüzden, aralık vermeksizin gerillacılar her gece düşmanı tedirgin edecek şekilde ateş açmalıdırlar.

• Birliklerde her gerillacıya bu atışlara katılma şansı verilmeli midir ?

— Hem de mutlak surette. Birlikteki her gerillacının aşağıda belirtilen nedenlerle bu gibi atışlara katılması gereklidir. Zira her gerillacı, düşmanın moralinin çökmesinde ve tedirgin edilmesinde kendisinin de şeref payı olmasını isteyecek ve bu tip bir görev gerillacıyı **«kan»** ve **«barut»** kokusuna alıştıracaktır.

• Gerillacıları destekleyen, fakat savaşlara fiilen katılmayan vatansever kişiler düşmana karşı ne gibi sabotaj hareketlerine girişebilirler ?

— Böyle vatansever kişiler, aşağıda belirtilen hususları yerine getirmek suretiyle gerillacılara yardımcı olabilirler. Şöyle ki:

a. Şayet bu kişiler posta yada telgraf servislerinde çalışıyorlarsa, resmî mektup ve telgrafların adreslerini şüphe çekmeyecek şekilde değiştirerek (hane numaraları ile oynamak, gereğinde uygun kelimelere tek bir harf eklemek, kelime silmek, harf değiştirmek v.b. suretiyle) posta hizmetlerini mümkün olduğu kadar yavaşlatarak felce uğratabilirler.

b. Telefon memurları resmî konuşmaların yapıldığı hatları başkaları ile karıştırabildikleri gibi, hatları gereğinden daha geç bağlayarak konuşmaları geciktirebilirler.

c. Telefon santrallerinde çalışanlar belli etmeksizin resmî konuşmaları dinleyerek, önemli bilgileri adlarını açıklamadan gerillacıların taraftarlarına ulaştırabilirler.

d. Posta dağıtıcıları düşman yönetiminde önemli yeri olan yada sözü geçen kişilere ait mektupları yırtmak yada yakmak suretiyle yokedebilecekleri gibi, gereğinde zarfları buharla açmak suretiyle içndekler okuyup önemli olan hususları **«Haber Alma Bölümü»** ne ulaştırabilirler.

e. Askeri garajlarda çalışanlar motorlu araçların yağ konulan yerine zımpara tozu, benzin deposuna da şeker yada tuz atmakla araçları felce uğratabilirler. Aynı amaç için kum yada iyice dövülmüş taş parçaları kullanılabilir.

f. Düşman karargâhlarına ait garajlarda çalışanlar motorlu araçları yerli yersiz, gereğinden çok kullanarak ve ellerini sık sık bol benzinle temizleyerek yakıt masrafını çoğaltabilirler.

g. Düşman araçlarının sürücüleri garajda iken bıçak yada çivi kullanarak, aracı sürerken kasıtlı olarak sivri taş yada kaya parçalarının üzerine üzerine giderek lâstikleri delip parçalayabilirler.

h. Öğretmenler öğrencilerine düşmana karşı savaşın özelliklerini anlatabilirler. Kendisi için hiçbir tehlike ve şüphe yaratmayacak şekilde öğrencilerine tutsak haline gelmelerinin, insanlık sevgisine karşıt bir durum olduğunu *belirterek usturuplu bir şekilde de kendi toplumları* içerisinde yaşıyanların birer tutsaktan farksız olduğunu ima edip öğrencilerine mücadele azmi aşılayabilirler.

i. Bu kişiler etkili olabilecekleri her yerde halka düşman tarafından nasıl ezildiğini anlatmalı, fiyatların devamlı artışı ve halkı sefalete sürükleyen faktörlerin nasıl ortadan kaldırılması gerektiği gibi konularda sık sık yakınmalıdırlar.

j. İşçiler üretimi yavaşlatabilir ve sık sık hastalık bahane ederek iş gücünü azaltabilirler. Üretimi hızlandırmak üzere düşman tarafından başvurulacak her teşebbüse işçiler tarafından karşı çıkılmalıdır. Üretimi yavaşlatmak için girişilecek en kolay ve en önemli yollardan biri de, iş güvenliği kurallarına gereğinden fazla önem veriyormuş gibi davranmaktır. Her fırsatta çeşmeleri ve ışığı açık bırakmakla, su ve elektrik kaybına sebep olabilirler.

k. Düşmanın kontrolu altındaki işyerlerinde çalışanlar, emirleri altındaki kişileri yaptıkları hatalardan dolayı asla azarlamayıp onların hatalarını düzeltmek yoluna da gitmemelidirler. Yukarıdan gelen emirleri devamlı şekilde eleştirip kusur bulmalı ve şeflerinin yaptığı hataları gereğinden fazla büyüterek onları gözden düşürmeğe çalışmalıdırlar. Telefon konuşmalarını gereğinden fazla uzatabilir, düşman askerlerine gönderilen malzeme ve silahları geciktirebilir ve düşman merkezlerindeki mobilya, makine v.s.'yi tahrip edebilirler.

İşinin ehli ve verimli memur yada işçilerle yok yere devamlı münakaşa ederek onları işlerinden bıktırabilirler ve şayet ellerinde yetki varsa böylelerinin işlerine son verebilirler. Üzerlerine şüphe çekmemek için düşman yönetiminin en fanatik savunucusu gibi davranmalı ve konuşmalıdırlar. Fırsat bulur bulmaz yalnız kendi işyerlerinde değil, tiyatro, gazino ve kahvehane gibi yerlerde de aptesthane, yıkanma yerleri, su, elektrik ve havagazı tesislerini hasara uğratabilirler. Bir aptesthaneyi kullanılmaz hale getirmek üzere uygulanan en etkili yollardan biri de kubur yada klozet içerisine çivi ve tel parçaları ile doldurulmuş pamuk ve kâğıt yığını atmaktır.

l. Gerillacılara sempati ve yakınlık duyan memurlar, geniş daire ve ofislere fareler salarak, yerlerine alışıncaya kadar bunları peynir yada benzeri yiyeceklerle besleyeceklerdir. Farelerin dosya ve belgelerin tahrip edilmesinde oynadıkları önemli rol hiçbir zaman akıldan çıkarılmamalıdır. Bu kişiler yine elektrik ampullerini kırıp saklayabilir yada katlarda kısa devre doğuracak yollara başvurabilirler.

m. Otobüs ve tren koltuklarını çakı yada jiletle tahrip edebilirler.

n. Stadyum ve benzeri yerlerde düşmanı yüksek sesle eleştirebilirler.

o. Trafik kurallarına uymayarak önemli zamanlarda yol ve caddeleri tıkayabilirler.

VE DİRENME

p. Düşman yönetiminin kutlamayı arzulamadığı yada kendi açısından sakıncalı gördüğü bazı milli olayların yıldönümlerinde sokağa dökülüp düşmana nefret duyduklarını bildirecek şekilde sessiz gösteri yürüyüşleri düzenleyebilirler. Aynızamanda bu kişiler, ülkenin kurtarıcısı olarak rol oynamış kahramanların anıtlarının bulunduğu park yada meydanlara giderek, bu anıtlar önünde toplanıp marşlar söyleyebilirler.

r. Gerilla kuvvetlerine sempati duyan kişiler zaman zaman düşmanın devriyelerine saldırarak onları yıpratacak gruplar örgütleyebilirler. Daha sonra bu gruplar geçici olarak dağılır, kısa bir süre sonra yeniden örgütlenerek düşman araçlarına karşı saldırılar düzenleyebilirler.

s. Çıkacak her fırsatta düşmanı lanetleyecek şekilde sokaklarda bağırabilirler. Bu bağırmalar ve haykırmalar çok yüksek sesle ve mümkün olduğu kadar halkı düşmana karşı tahrik edici bir biçimde yapılmalıdır.

t. Bu kişiler, düşmanı destekleyen herhangi bir kimse ile, çevrelerinde kendilerini destekleyecek kimseler olmadan asla siyasi tartışmaya girişmemelidirler. Bu gibi tartışmalar esnasında çevreyi sararak arkadaşları düşmanı ıslıklayıp yuhalayarak tartışmayı yapan kişiyi desteklemelidirler.

• Düşman kuvvetleri bir topluluk üzerine ateş açacak olursa, buna karşılık halk ne yapmalıdır ?

— Şayet bir sokak gösterisi düşman devriyelerini topluluk üzerine ateş açacak kadar tahrik etmişse, bu toplulukta bulunanlar ertesi gün işleri başına gitmemelidirler. Aynızamanda diğer emekçi arkadaşlarının da işlerine gitmemek ve bir **«genel grev»** başlatmak üzere ikna etmek için çalışmalıdırlar. Dükkân, mağaza ve benzeri işyerlerinin kapalı kalabilmesi ve halk yığınlarının işlerine gitmemeleri için büyük gayret sarfedilmeli ve **«korkaklar»** yada **«grev kırıcılar»** a karşı şiddetle karşı konulmalıdır.

• Bir yangın çıktığında ne yapmak gerekir ?

— İtfaiyecilerin yada söndürme ekiplerinin gecikmesi için elden gelen her şey yapılmalıdır. Biraz önce itfaiyeye olay yerinden çok uzak bir yerde de yangın çıktığı şeklinde telefonla uydurma alarm verilerek gecikme sağlanabilir ve yangın söndürme ekipleri şaşırtılabilir. Ele geçmemek için bütün bu işlemler büyük bir dikkat ve gizlilik içinde yapılmalıdır.

• Boş binalarda ne gibi sabotaj hareketleri düzenlenebilir ?

— Hükümeti destekleyen kişilere ait binalara gizlice girilerek boş kat yada odaların kapıları altından benzin yada tutuşturucu maddeler dökülür. Yakıt odayı iyice kapladıktan sonra tutuşturulur. Yangın kuvvetlenmeye yüz tutar tutmaz, bina gizlice terkedilir.

• Bir makina ne şekilde sabote edilebilir?

— Bulunması çok güç olan küçük, fakat önemli bir parçası yerinden çıkarılarak yokedilir. Gerek resmi dairelerden, gerekse dikta yönetimine yardımcı olan bütün fabrikalarda işgücünü felce uğratabilmek için elden gelen her şey mutlak yapılmalıdır. Düşman, vatan topraklarından defedilinceye kadar kendisine asla huzur verilmemeli ve her fırsatta tedirgin olabileceği hareketlere başvurumalıdır.

• Gerilla savaşlarının sürdürülmesinin ülkeyi yıpratıp mahvedeceği fikrini savunanlara karşı gerillacıların yada onları destekleyenlerin cevabı ne olmalıdır ?

— Ne yazık ki, yeryüzünün bütün ülkeleri bu tip kişilerle doludur. Bunlar kendi üzerlerine düşen vatanseverlik görevlerini çoğu kereler maddi çıkarları uğruna yerine getirmezken, vatanı düşmandan kurtaracak tek çıkar yola başvuran ülkücü savaşçılara karşı çıkarlar. Böylelerine verilecek en yerinde cevap:

«Düşman işgali altında sömürülüp yutulmaya bırakılan bir ülkenin zaten mahvolmuş olduğu; zalim düşman yönetimini desteklemenin, eskisinin yıkıntıları üzerinde yeni bir ülke kurmak amacıyla ona karşı savaşmaktan daha kötü ve iğrenç olduğu; köy, kasaba ve şehirlerdeki o lanetli duvarların vatanseverlere birer zından olmasına göz yummaktansa, buralarda kahraman ve fedakâr kişilerin akıtacağı kanlarla yeni ve şerefli duvarlar yükseltmenin daha yerinde olacağı» dır..

• Düşman ordusundaki bir subay gerillacılar için ne şekilde casusluk yapabilir ?

— Böyle bir subay gerillacıları izleyen düşman birliğinin kuvveti, subaylarının adları, ellerindeki malzeme ve silahların cins ve miktarı, ileride kamp kurulması düşünülen yerler, birliğin varacağı hedef ve moral durumu v.b. gibi konularda bilgi verebilir.

Yapabileceği en yararlı hizmetlerden birisi de, kendisinin bir savaş görevine atanmasını sağlamaktır. Böylece, düşman garnizonunun çok daha zayıf bırakılmasını hazırlayabilir. Garnizonu savunan askerlerin başarısızlığa uğraması için elinden geleni yapabilir. Örneğin, garnizonda gayet az cephane bırakır ve burayı savunmaya da birlikteki en beceriksiz ve korkak çavuş yada onbaşılardan birini yada bir kaçını sorumlu olarak bırakabilir. Emrindeki askerlerin gerillacıların tuzak kurdukları belirli bir noktadan geçmesini sağlayabilir. Bu şekilde gerillacılara yardım eden bir düşman subayının sağlayacağı sonuç ve başarıyı, birbirinden yürekli on gerilla subayı düşmanla göğüs göğüse çarpışmakla dahi sağlayamayacaktır. Bu bakımdan, gerillacılar için casusluk yapan bir düşman subayının, kendisini daima onlarla savaşma azmi ile dolu ve gerillacıların can düşmanı imiş gibi göstermesi yada tanıtması gerekir.

• Gerillacılar herhangi bir bölgeyi ele geçirdikten sonra ne gibi görev ve hizmetleri yerine getirmelidirler?

— Ele geçirilen bölgeye ani düşman saldırılarını önlemek için, aldıkları yaraları yada yorgunlukları dolayısıyla uzun yürüyüşlere katılamayacak durumdaki gerillacılardan küçük gözleme ve devriye postaları kurulur. Böylece diğer gerillacılar hiçbir korku yada kuşkuları olmaksızın kendi görevleriyle uğraşabilirler. Haber Alma Bölümü gerekli bilgileri toplar. Harekât Bölümü civardaki köprü ve geçitlerin yerleri hakkında bölge halkını sorguya çeker ve bunların yerlerini ellerindeki haritalara işler. Sabotaj Bölümü, yeni gruplar kurar ve bunlara gerekli talimatı verir. Savaşçı Toplama Bölümü, yeni gönüllüleri birliğe kaydeder. Eğitim Bölümü derhal bir eğitim alanı düzenler. Silah Bölümü birlikteki bütün silahları teker teker gözden geçirir ve gerekenleri onarır. Cephane Bölümü, cephanenin konacağı ve silahların saklanacağı yerleri seçer. İkmal Bölümü de mevcudu azalmış ve ihtiyaç duyulan her türlü malzemeyi kararlaştırıp bunların bulunması için harekete geçer

• Zafere yaklaştıklarını gören bir gerilla yüzbaşısının yapması gereken en önemli işlerden birisi de nedir ?

— Böyle anlarda bir gerilla yüzbaşısının omuzlarına düşen en önemli görevlerden birisi de, birlikteki eski savaşçılarla çiçeği burnundaki gönüllülerin birbirlerine karışmamalarını sağlamaktır. Yüzbaşı birliğe katılan savaşçılarla ilgili olarak günü gününe bir personel listesi tutmalı ve birliğindeki savaşçıları son dakikada **«zafer alayı»** na katılmayı arzulayan yeni gönüllülerden ayrı tutmalıdır. «Son dakika gönüllüleri» nin teker teker fotoğrafları çekilmeli ve hizmet sicilleri kendileri tarafından imzalanmalıdır. Bütün bu işlemler tamamlandıktan sonra durumlarının sağlamlanması için bir Soruşturma Komitesi görevlendirilmelidir.

• Zaferden sonra düşman uşakları nasıl cezalandırılır?

—Gerilla grubu kumandanı, halkın düşman uşaklarını kendi elleriyle cezalandırmak şeklindeki arzusunu önlemek için bütün gücünü harcamalıdır. Şüpheli ve suçlu kişilerin hayatları güvenlik altına alınmalı ve gereğinde kendilerini savunmalarına izin verilmelidir. Çünkü halkın öldürmek isteyeceği kişi, gerillacıların zafere ulaşmaları için onlar hesabına casusluk yapan, onlara yararlı olan ve sırf bu yüzden düşman yönetimine bağlılık göstererek hayatını tehlikeye atan biri de olabilir

• Zafere ulaşıldıktan sonra gerillacıların karşısına dikilen en büyük tehlike nedir?

— Gerillacıların karşılaşacağı en büyük tehlike, zaferi kazanmakla her şeyin tamamlandığı şeklinde bir düşünceye kapılmalarıdır. Düşman kuvvetleri ve onun hizmetindeki karşıdevrimciler bozgunu asla kabul etmeyeceklerdir. Çizmelerimizin tabanını olanca kuvvetimizle bir yılanın zehir saçan ensesine bastırdığımızda, yılan tekrar üstümüze saldırmak ve zehirli dişlerini etimize geçirmek üzere gereken kuvveti toplayabilmek için kıpırdanacak ve sağa sola hareket edecektir. Bu örnekte yılan «katolik papazı» nın ta kendisidir. Yılan, yani katolik papazı, İspanya halkına karşı korkunç cinayetini işledikten sonra, şimdi de aynı şeyi bütün bir Amerika kıtasında yapmaya uğraşmaktadır.

Gerillacı, alnının teri ile kazandığın kendi ZAFER'ini düşmandan koru ve yücelt!

Gerillacı, ne papazların ne de düşmanı destekleyen çıkarcı çevrelerin sözlerine kanıp onların tuzağına düşme!

Gerillacı, binbir kahramanlıkla canını dişine takarak kazandığın ZAFER'ini baltalamak için şeytanın sarfedeceği bütün gayretleri teker teker başarısızlığa uğrat!

— SON —

Zındandakileri unutmadık !

YAPTIĞININ devlet görevi olduğu iddiasındaki adam durmadan özür diliyordu, İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörün'den. Çünkü saat gecenin birini geçmekteydi, günlerden 17 Temmuzdu, ve sorduğu soru, her ne kadar devlet görevi yapmakta olan bir polis tarafından sorulsa bile, bir saldırı planın öncesi olma niteliğini taşıyordu. Özürler birbirini takip etti ve Rektörün isteğiyle esasa geçildi.

— Rica ederim efendim, ne istiyorsunuz?

— Şey efendim, ben komiser......, şey diyecektim. Özür dilerim efendim, gecenin bu saatinde rahatsız ediyorum. Fakat önemli efendim. Geçen yıl da açıklamıştınız Teknik Üniversite yurdu Üniversitenin dışındadır, değil mi?

Rektör telefonun diğer ucunda şaşırmış vereceği karşılığı düşünüyordu. Aklından, geçen yıl basında yer alan cevabı geçti. Tekrarlamaktan başka çare yoktu. O da öyle yaptı.

— Evet, üniversitenin dışındadır. Ama yalnız yurt bölümü üniversitenin dışındadır.

Bu sırada Veysi Sarısözen ve birkaç arkadaşı Amerikan 6. Filosunu tekrar Dolmabahçe önünde görmekten kızgın kendi aralarında Aksaray'da tartışıyorlardı. Şoför Fahri Ağabey'i gördüler. O da girdi tartışmalarına. Bu ara, trafiğin Taksim tarafında aksadığını öğrendiler. Teknik Üniversite'de bir olay olabileceği düşüncesi hâkim oldu konuşmalara. Hep birlikte Fahri Ağabey'in arabasına doluştular. Bir kısmı yorgunluğun da verdiği isteksizlikle otomobile binmeyip ayrıldılar.

Teknik Üniversiteli öğrenciler şaşkınlık içindeydiler. Opera Oteli'nin önü saat 23.00'den beri kafaları beyaz miğferli polislerle dolu idi ve bir sivil kapılarının önünden iki arkadaşlarını alıp polislere teslim etmişti. Adam üçüncü saldırısında öğrenciler tarafından içeriye alınmıştı ve tartaklanmıştı. Tartaklanınca kendisinin sivil bir görevli olduğunu söylemişti adam. Öğrenciler bir odada bir süre konuştuktan sonra takas yoluyla polisi serbest bıraktılar. Saat biri geçmekteydi ve öğrenciler aralarındaki bir konuşmadan sonra Rektöre telefon açmayı karar altına aldılar.

— Efendim, rahatsız ediyoruz. Ben öğrenci birliği yetkililerinden...... Arkadaşlar polis telsizinden duymuşlar, üniversiteye saldırma ihtimali varmış.

— Ben, saldırı filan bilmiyorum ama, bana yurdun üniversiteye dahil olup olmadığını sordular. Ben de dahil değildir dedim. Hem yavrucuğum siz...

Telefondaki öğrenci kızdı, sinirlendi, bir şeyler söylemek istedi. Bu arada Rektör Karafakioğlu konuşmasına devam etmekteydi.

— ... ben, zaten geçen yıl da bu durumu söylemiştim. Yurt binası üniversitenin dışındadır. Ben, yarın sabah gelirim bu meseleleri konuşuruz.

Ve polis, komiserin teslim edilmesinden bir süre sonra yurda saldırdı. Bilinen olaylar oldu. İkinci kat penceresinden atılan Vedat Demircioğlu komaya girerek dört gün sonra öldü. Bu saldırıda tutulup götürülen 30 öğrenci ve işçi arkadaştan 28 i çeşitli tarihlerde serbest bırakıldı. Şu anda, yani olaydan birbuçuk aylık bir süre geçmesine rağmen, iki öğrenci Veysi Sarısözen ve Jak Menaşe ile o sırada sokaktan geçmekteyken yakalanan bir İşçi Coşkun Vahdet Özkan, tutuklu bulunuyorlar. Hâlâ yargılanmadılar. Sadece ilk sorguları yapılmış durumda. Mahkemeye ne zaman çıkacakları, serbest bırakıldıkları için memleketlerine yada staja giden 26 öğrencinin İstanbul'a dönüp yeni sorguları yapıldıktan sonra belli olacak. Bu sorguların sonunda belki de mahkemeye çıkarılmadan serbest bırakılacaklar. Ama sadece polisler tarafından verilen tanıklık ifadelerine dayanarak o günü beklemek zorundalar. Çünkü Opera Oteli önünde mevzilenmiş olan polisler oradan en az seksen metre ilerde olan bir kalabalık içerisinde bulunanlar arasında Jak Menaşe ve Veysi Sarısözen'in lider olarak emirler verdiklerini söylüyorlardı. Saatin gecenin ikisi üçü olması da bu tanıkları yanıltmıyordu. Hattâ aralarından bir kısmı sanıkları daha önceden tanımadıklarını söylüyorlardı. İçerde olan üçüncü kişinin neden hâlâ tutuklu olduğu ise tanık ifadelerinde bile tam yer almıyordu. Çünkü tanık polisler Coşkun Vahdet Özkan adındaki işçinin öğrencilere önderlik ettiğini ve onları yönettiğini söylemiyorlardı. Ayrıca diğer bazı olaylarda mal bulmuş gibi üzerine çullanılıp büyük bir özenle İçişleri Bakanı tarafından basına açıklanan TİP üyeliği özelliğini de taşımıyor bu işçi. Ama yine de hâlâ tutukludur.

Osman S. AROLAT

Türkiye'de Sosyal Sigortalar var mı

AYDA 250 LiRA iLE ÖLÜME TERKEDiLDi

Sadettin Tekiş'in geleceğe umutsuz bakan mutsuz çocukları...

YILLARINI Boğaz kıyısındaki Kendir Fabrikasına vermiş Sadettin Tekiş kardaş. Gençliğini, geleceğini, umudunu bağlamış gülünç rakamlara... «Sen,» demişler, «ancak **şu kadar para edersin. Şu kadar para verir, çalıştırırız seni.»** Sadettin de zavallı, kimsesiz, «arkasız» bir emekçi. Ne yapsın? Tutup girmiş fabrikaya... Çalışmış ha çalışmış... Anadolu geleneği, iş güç sahibi olanlara kız verir. İş olsun da ne işi olursa olsun. Eline ücret geçsin de ne kadar sömürülürse sömürülsün; bu önemli değil. Bununla ilgilenmez bile Anadolu geleneği.. Tutup Sadettin kardaş da gelenek üzre evlenmiş... Ev açmış... Derken çoluk çocuğa karışmış. İki çocuk, bir karı, bir de kendisi.. Oldu mu Tekiş ailesi 4 kişi... Gülünç rakamlara bağlamış talim etmeye... Ama buna rağmen hayat tatlı hayatından memnun. Öyle görünmeye çalışıyor. Biliyor ki, Sadettin, hayatından memnun görünmeyenleri bu ülkede kovalıyorlar. Daha fena hallere sokuyorlar. Bir cins işkence ediyorlar. Ne yapsın, zavallı. **«Bu dünya Sultan Süleyman'a kalmadı»** diyor içinden. **«Böyle gelmiş, böyle gitmez»** diyor. **«Bu kavanoz dipli dünya elbet birgün bize döner»** diyor... Diyor ve bekliyor Sadettin.. Ama ne görsün? Gelen bir acayip dünya. Gelen kör dünya.. Gelen, gidenden bin kez kara... **«Eski günler ne iyiydi»** diye düşünüyor Sadettin. **«Eski günler ne iyiydi..»** Oysa eski günler iyi olmazdı. Oysa hayat süreklice iyiye göre değişiyordu. Gelişiyordu. Tarihsel gelişim hızı, güzele, iyiye dönük hızı emekçi sınıfların dünyasına ışık serpmeye başlıyordu. Bu, bütün dünyada, bu sömürü-dışı dünyasında hep böyleydi. Ama gel gör ki, bizim ülke öyle miydi? Bizim ülkede yeni daima eskiyi aratıyordu.. Onun için uydurulmuştu, **«Gelen gideni aratır»** diye.

Aralıksız yirmi yıl sürmüştü fabrika işçiliği. Aralıksız yirmi yıl, bir de gıda yetersizliği bir de çoluk - çocuk derdi, bir de geçim sıkıntısı. Ne yapar insanı yirmi yıldır? Ne yaparsa Sadettin'i de o yapmış. O hale sokmuş, o uğursuz kanser, yedi başlı kanser!.

Hastane kapılarına kalmış artık Sadettin.. Hastane kapılarına kalmak ne demektir? Bizim Anadolu insanı hâkim ile hekimden korkar. **«Tanrı hâkim ile hekime düşürmesin»** der, Anadolu insanı. Hâkim'e düşürmemek ta kadı döneminden kalma. Kadılar, Osmanlı kadıları Anadolu insanının gözünü yıldırmış Oysa bugün öyle değil. Bugün yargıçlar gözümüzü yıldırmıyor.. Bugün varlığımızı biraz da onlara borçluyuz!. Hekim ise hemen hemen aynı kalmış.. **«Tanrı hekime düşürmesin!..»**

Düşürmesin ya, düşürmüş işte... Hem de en ağırından... **Kanser** derdinden... Lafı uzatmak gereksiz... Boşuna yormayalım birbirimizi.. Ben bu öyküyü kulakları çınlasın Sosyal Sigortalar Kurumunun diye yazıyorum.. Bir de okuyun diye, hepiniz okusun, okusun da emekçi paralarına açılan kanalları izlesin diye, ibret olsun diye yazıyorum Sadettin kardaş'ın öyküsünü.. Yoksa kendisinin bu öyküye hiç de ihtiyacı yok.. Hekimlerin ifadesine göre Sadettin kardaş, o yirmi yılını verdiği kıt kanaat yaşayıp yaşamadığı belirsiz Sadettin kardaş, en çok 6 ay daha cefa çekecek.. Altı ay sonra Sadettin kardaş diye biri olmayacak aramızda.. Aramızda olmasından huzuru kaçanlar duysunlar!. Nasıl olsa **«huzurlular»** almış alacaklarını Sadettin kardaştan... Artık feleğe tek bir can borcu kaldı. Onu da ödedi mi öbür dünyaya borçsuz, sapa sağlam göçecek!.

Dert bir değil ki, hastalık bir olsun!. Sadettin'in kanserine, **«anterior, astigmat»** komşu olmuş. **«Seni»**, demiş astigmat, **«nasıl olsa kanser sömürüyor, bir de ben sömürsem ne çıkar?. Bu hale düşmeden önce patron sömürdü, politikacı sömürdü, toplumda akıllı geçinenler sömürdü.. Bu kez de bizim elimize düşsün. Sömürsek ne çıkar?»** Evet gerçekten kanserle astigmat ortaklaşa sömürüyorlar bu kez Sadettini..

Yirmi koca yılın sonunda Sadettinin eline geçen para sadece 250.— lira.. Yeter de artar bile! Kapısına düştüğü Paşabahçe Sosyal Sigortalar Hastanesi Sadettin'i **«malûlen emekliye»** sevketmiş.. Kurum da kendisine üç aydan üç aya ödenmek üzere 750.— TL. aylık bağlamış.. Yani Sadettin, hasta, kanserli, astigmatlı ve, ve de bakmakla yükümlü olduğu hasta karısı iki çocuğuyla birlikte ayda ikiyüz elli liraya geçimini sürdürecek.. Üstelik Sadettin'i yukarıda anlatmağa çalıştığımız gibi sanmayın sakın. Aldanırsınız.. Sadettin'in şimdi barsakları karın içinde değil, karın dışındadır.. Nasıl olur demeyin.. Bayağı oluyor işte... Malûlen emekliye sevkedilmiş Sadettin Tekiş'in barsakları karnının dışında, giysilerinin içindedir!. Ona ne bakan var, ne yan bakan!.

Evet Sadettin Kardaş 125 lira da kira veriyor. İki odacığa 125 lira. Dört nüfus sadece 125 **lira ile her ay** geçimini sürdürecek. İki küçük okula gidecek, karınlarını doyuracaklar. 125 lira ile olacak bütün bunlar. 125 dettin bu kepazeliğe dayanamamış da en sonunda sendikasına bildirmiş durumunu. Sendikası lira ile olacak. Bunun nasılını, nedenini bilir mi lüks semtlerin kompradoru? Bunun nedenini, nasılını bilir mi bu yaşantı içinde bulunmayanlar? Bilir mi bunun nasılını, nedenini Sosyal Sigortalar Kurumundaki beyler? Mevzuat demişler, bitirmişler işini Sadettinin; Sateşebbüse geçmiş. Yazılar yazılmış, dilekler iletilmiş. Bir süre sonra cevaplamış Sosyal Sigortalar Kurumu. Sadettin sürekli bakıma muhtaç olduğunu ileri sürmüş. Gerçekten de Sadettin sürekli bakıma muhtaç. Sigorta mevzuatında böyleleri için % 50 ek ödeme yapılması gerekir. Mevzuat hazretleri o kadarına müsait. **Ama Sosyal Sigortalar Kurumundaki beyler** mevzuattan da gayri müsait. Onlar Sadettin'e sadece ayda 4 lira fark bildirmişler. Evet Sadettin kardaş sürekli bakıma muhtaç olduğu için ayda 4 lira fazla alacak. Ayda sadece 4 lira fazla. Bari Sadettin akıllılık etse bu dört liranın bir kısmını komisyon olarak verse beylere. Öyle ya ne yapacak bu kadar fazlalığı?.

Hekimlerin ifadesine göre altı ay sonra şu dünyadan göçecek olan Sadettin kardaşın durumu bu. Sosyal Sigortalar Kurumunun durumu bu. Canım iktidar kapitalist olduktan, açıkgözler kapitalizmin uşaklığını ettikten sonra ne işe yarar Sosyal Sigortalar Kuru-

FKF İstanbul Sekreteri V. Sarısözen ve arkadaşları hapishane avlusunda

POLİTİKA VE ÖTESİ

mehmed kemal

iYi iNSANLAR

Adam, öğretmen, Aydın'dan alıyorlar, Bitlis'e sürüyorlar. Sebebi, öğrencilerine **«sinsi sinsi sosyalizm»** propagandası yapmak. Nasıl yapılırsa bu **«sinsi sinsi sosyalizm»** propagandası bir amirleri biliyor onu, bir de sürenler. Oysa **«sinsi sinsi kapitalizm»** propagandası yapsa kimsenin bir diyeceği olmıyacak. Belki de Aydın'da yan yatıp keyif sürecek.

Neyse, kalkıp Bitlis'e gidiyor.

Karısı da öğretmen.

«— Ben Bitlis'e seve seve gidiyorum. Eğer orada kalacaksam, eşimi de aldırayım. Ordan başka yere sürecekseniz, hiç olmazsa onun rahatını bozmayayım...» diyor amirlerine.

Amirleri de:

«— Ne münasebet efendim, bu çocuk oyuncağı değil, vatan görevi...» diyorlar.

Öğretmenliğin tüzüğünde, yönetmeliğinde varmış; koca bir yere sürülünce —pardon, tayin edilince— eşi de gittiği yere gidebilirmiş.

Bir kaç ay sonra eşini de aldırtıyor. Eşinin geldiğinin haftasında, sen misin getirten, bu sefer kocayı Diyarbakır'a sürüyorlar. Kadın ve çocuklar kalıyorlar mı ortada —yahut Bitlis'te—.

«— Yahu benimle oynıyacaktınız, ne diye eşimi Aydın gibi bir Batı vilâyetinden mahrum edersiniz? Çocuklar orada okulda okuyordular. Bir çevreleri vardı. Alışıktılar Aydın'a...»

Dinliyen olmuyor.

Bir yanda sürgüncü amirler varsa, bir yanda da Danıştay var. Sağolsun Danıştay!.. Başvuruyor Danıştay'a. Bu sürgünün gereksizliğine ve usulsüzlüğüne dair karar alıyor. Kıyımcı Amirler Danıştay, Manıştay dinlerler mi? Kıllarını bile kıpırdatmıyorlar.

Ayrıca Danıştay:

«— Adam propaganda yapıyorsa, mahkemeye verin, böyle idari tasarrufla, adamı ordan oraya süremezsiniz...» diye olayı belgelendiriyor.

Karısından, çocuklarından uzak kalan öğretmenin canına tak diyor. Onun canına tak diyor, eşinin canına tak demiyor mu? O da öfkeleniyor. Tutuyor bir mektup yazıyor amirlerine:

«— Bir yıl içinde, kocama üç, bana iki vilayet değiştirttiniz. Biz de insanız. Bizim de çoluk çocuğumuz var. Bizim çocuklarımız da okuyorlar, eğitime muhtaçlar. Başlarında babalarını görmek isterler. Babalarının koruyuculuğuna ve eğitimine muhtaçlar. Hadi ona çektirmek istiyorsunuz. Bizim günahımız ne, bize niye çektiriyorsunuz? Aynı zulmü size yapsalar, birisine anlatsanız, buna hangi vicdan elverir? Sonra bu sosyalizm de nerden çıktı? Gazetelerde herkes, hergün yazar çizer, onlara bir şey yapamazsınız, ama onların yazdığını bizim babamız okudu, başkasına okuttu mu suç olur. Hanım yaptı, kaza; hizmetçi yaptı, kabahat... demeye geliyor bu... Böylesine adaletsizlik nerde görülmüştür?»

Tabii, cevap veren olmuyor.

Bu da bir başka hikâye:

Bir tüccar yazıhanesinde oturuyorum. Benim gibi başkaları da var. Yazıhane sahibini bekliyoruz. Bu sırada konuşmaları dinliyorum.

«— Allah razı olsun (....) Beyden. Çok iyi insan. Geçen gün ziyaretine gitmiştim. Hal hatır sorduktan sonra:

«— Na'pıyorsun?» dedi.

Sağlığına dua ettim.

«— Biraz çimentoya para yatır...» dedi.

«— Beyfendi, para bizde ne gezer?»

«— Sen dediğimi yap...»

«— Yapayım ama, para yok...»

«— Ben (.....) Beye söylerim. Sana biraz kredi versin.» (Burada bir banka genel müdürünün adını söyler.)

Gittim adama:

«— Bana biraz para...» dedim.

«— Olur, zaten Beyefendi telefon etmişlerdi.»

Söyledim ihtiyacımı, verdi. Allah ondan razı olsun. Aldık parayı. Çimentoya yatırdık. 50 bin torba çimento aldık 890'dan. Aradan bir ay geçti. Piyasa çimento darlığı çekiyor. Kıvranıyorlar. Neyse 14'ten hepsini sattım. Çıktı bizim yazlık masraf... Dünyada ne iyi insanlar var değil mi?»

Bir birinci hikâyeyi dinledim. Bir de ikinciyi... Dünyadaki iyi insanlar, kötü insanlar hakkında tam fikrim oldu. Ben de dünyayı, insanları öğrendim. Siz de öğrenesiniz. Onun için yazdım bu iki örneği.

SADETTİN TEKİŞ
— Günlerini sayıyor! —

mu? Ne işe yarar devletçilik uygulaması? Kapitalist düzenin sosyal sigortaları elbette ki onların çıkarına işleyen bir çark olacaktır. Cart curtla bu işler olsa kimin aklına gelirdi sosyalizm, mosyalizm diye...

Düzen bir yerde aksamış, kapitalizm bir yerde su koyvermiş de öyle çıkmış ortaya sosyalizm.

Sömürün ha beyler emekçileri, yaşarken sömürün, hastayken sömürün, hattâ öldükten sonra da sömürün. Ta iliklerine kadar sömürün; şurada ne kaldı ki, bu paşalık düzeninin ömrü olarak? Hep birlikte toparlanacağınız günlere kadar rahat rahat sömürün. Kalmasın gözleriniz arkada. Yazık olur...

Kâni ŞENGÜL

"Sonora„ Skandalı!

GEÇEN yıl Amerika'nın **«Sonora-64»** adlı Meksika tipi buğdayın Türkiye'de ekimini sağlamak için yaptığı baskılar sonunda, Demirel ve Tarım Bakanı Dağdaş başta olmak üzere bütün yetkililer, **«Sonora-64»** ün propagandasını yapmağa, broşürler hazırlamağa, deneme ekimlerine girişmeğe başlamışlardı.

Oysa, Amerika'nın her dostça (!) teklifinde olduğu gibi, **«Sonora-64»** adlı buğdayın empoze edilmesi de birtakım emperyalist hesaplarına dayanıyordu: Damping ile dünya pamuk piyasasına hakim olan Amerika, bazı ülkeleri pamuk yerine buğday yetiştirmeye teşvik ederek saf dışı edip dünya pamuk tekelini tamamen eline geçirmek istiyordu. Türkiye'den başka Hindistan ve Mısır da pamuk yerine tahıl yetiştirmeye teşvik edilmekteydi. Ayrıca, besin değerinin düşüklüğü, bu buğdayın **«gıda emperyalizmine»** hizmetini de sağlayacaktı. Üstelik, bilim adamları Türkiye'deki doğal şartların ekime elverişli olsa bile, umulduğu kadar ürün alınmasına engel olduğunu ortaya koymuşlar, bütün emperyalistçe oyunları da açıklamışlardı.

Propagandalar, birçok bölgelerde köylümüzün **«Sonora-64»** ekimine, hattâ bazı bölgelerde pamuğa tercih edilmesine, zeytinliklerin ve narenciye bahçelerinin dağıtılıp **«bol mahsul, bol kazanç»** umuduyla, yine **«Sonora-64»** e sarılmalarına yolaçtı.

Günü gelip de n sonuç vereceği belli olmayan ekinlerin yeşermesi ise, Tarım Bakanının tantanalı törenler düzenlemesine, davullu - zurnalı bayramlar ilan edip tarlalar içinde halaylar çekmesine, buğday ihracedileceği yolunda beyanatlar vermesine vesile oluyordu.

Ne var ki hasat sonrası kesin sonuç alınınca, **«Sonora-64»** ün tam bir fiyasko verdiği ortaya çıktı. Tarım Bakanı'nın beyanlarının aksine, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Adem Karaelmas, Başbakana bir rapor vererek **«buğday ithalinin zorunlu olduğunu»** bildirmişti. Bunun üzerine bir toplantı yapılmış, Başbakanın, Ticaret ve Tarım Bakanlarının, TMO Genel Müdürünün ve eskiden TMO Genel Md. yardımcılığı yapmış olan Ankara Belediye Başkanı Ekrem Barlas'ın katıldığı toplantıda alınacak tedbirler gözden geçirilmişti.

Ankara'daki toplantıdan sonra, 400 bin ton ekmeklik buğday ithali gerektiği, bunun için TMO'nun ihracatçı ülkelerle temasa geçtiği açıklanmıştır. Serbest döviz karşılığında almak zorunda olduğumuz buğdaylar konusunda, önce yine Amerika ile pazarlıklar yapmak üzere Ofis'in Washington temsilciliğine talimat verilmiştir.

Tarım Bakanlığının ekilen 8 milyon 100 bin hektar toprak için hesapladığı 10 milyon 300 bin tonluk verim, bu rakamın çok altına düşmüş, Ofis geçen yıl Ağustos ayı içinde 720 bin ton alım yapmışken, bu yıl 470 bin ton alım yapabilmiştir.

Öte yandan, geçen yıl **«Sonora-64»** için ithal edilen 20 bin ton civarındaki tohumlukların bozuk olduğu, yeni tohumluk seçimi için kalabalık bir heyetin önümüzdeki günlerde Amerika'ya gideceği de açıklanmıştır.

Bütün bunlar, Amerika'nın emperyalizmini serbestçe yürütebilmek için, pek isabetli olarak Dağdaş'ı seçtiğini göstermekte, İzmir Fuarındaki Amerikan Pavyonunun girişinde de **«Tarımda Reform»** yazısı ile birlikte, dev panolarda Dağdaş'ın fotoğrafları sergilenmekte, başarıları açıklanmaktadır. Böylece Dağdaş, hizmet ettiği Amerikalılar tarafından mükâfatlandırılmış olmaktadır.

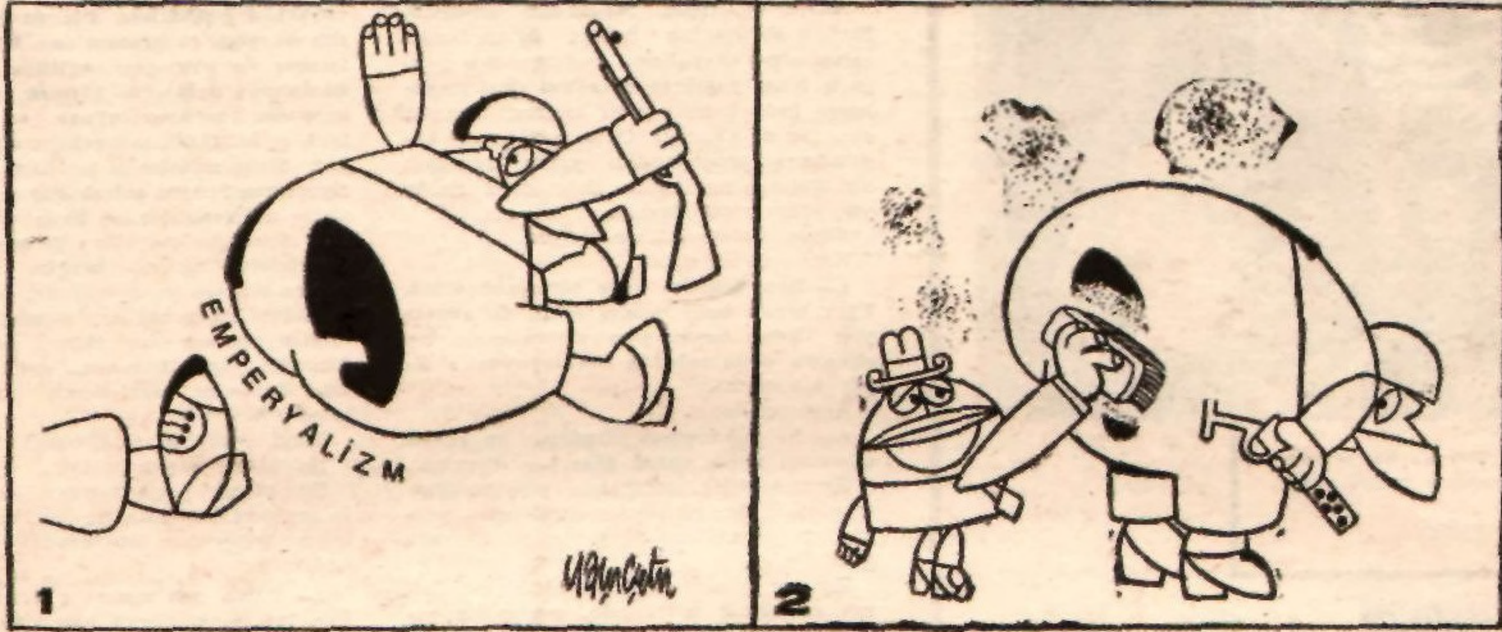
Geçen haftanın başında basının açıkladığı **«Sonora-64»** skandalı, daha önce Sonora'ya karşı çıkıp da **«bolşeviklik»** le suçlananların tepkisine yolaçmıştı. Bu konuda en yetkili bilim adamı, besin ve beslenme uzmanı Doç. Dr. Osman N. Koçtürk, TÖDMF'de düzenlediği basın toplantısında şu açıklamaları yapıyordu:

«Bol miktarda gübre ve tarım ilacı kullanılmasını gerektiren bu buğdayı yurdun her tarafına, özellikle pamuk ekim alanlarına dağıtan Tarım Bakanlığı, Amerikan ilaç ve gübre fabrikalarını zengin ederken zavallı üreticiyi takatını aşan borçlar altına sokmuştur.

Çukurova ve Ege'nin en verimli topraklarını, kaba ve besleyici değeri düşük buğdaya tahsis ederek, pamuk üretimini baltalamış olan Tarım Bakanı, son durum dolayısıyla hükümetini de güç duruma sokmuştur. Anayasa'nın 52. maddesi gereğince, halkın gereği gibi beslenmesinden sorumlu olan hükümetler, zaten ekmekten başka yiyecek birşeyi olmayan işçilerin, köylünün ve fakir halkın çoğunluğunun yaşantısını daha da güçleştirmektedir.»

Bütün bu uyarılara karşılık, Demirel halkın ekmeği ve sıhhati ile oynama pahasına, sorunu ciddiye almamakta, Sonora ile ilgili ikazlarda bulunan solcuların haklı çıkmasına da sinirlenerek **«buğday ithali»** konusundaki soruları, kendine özel mantığı ile **«İthal edilmesi gerekirse ithal edilir. Aç kalacak değiliz ya»** diye cevaplandırmakta, **«randımanın kimsenin inhisarında olmadığını»** belirtmek zorunluğunu da duymaktadır.

KİESNGER'İN TÜRKİYEYE GELİŞİ VE ALMAN FAŞİZMİNİN EMELLERİ...

Hüseyin BAŞ

ÇEKOSLOVAK krizinin yatışma yoluna girdiği şu sırada Batı Almanya Şansölyesi Kurt Kiesinger Türkiye'ye resmi bir ziyaret yapmaktadır. Şansölye ayın başında Bonn'da Türk gazetecilerini kabul etmiş ve ziyaretinin Türk - Alman askeri ve siyasi işbirliğinin **daha da geliştirilmesinde** oynayacağı rolü belirtmiştir.

Kiesinger'in Türk işçileriyle ilgili ileriye ve daha çok **«gönüllere su serpmeye»** matuf sözleri yine belirsiz, şartlara bağlı ve fazlasıyla muğlâktır. Ekonomik yardım vaadlerinin ise ekonomik krize hızla sürüklenen Türkiye'nin yarasına merhem olmayacağı hakkındaki kanı da yaygındır.

Demirel'in, Kiesinger'in şahsında **«sarılacak bir yılan»** bulduğu bu kez de hayli şüphelidir. Gerçekten de Federal Almanya'nın bugün içinde bulunduğu ekonomik durum, başkalarının keline merhem olmaktan uzaktır. **«Alman mucizesi»** devrinin artık kapandığı bizzat Almanlar tarafından da kabul edilmektedir. Öte yanda, temelde zaten **«faul»** olan ve aslında AP politikasının zaafının abidesi sayılan «emek ihracatı» konusunda beslenen özlemin ise, yine bizzat Almanya'nın ekonomik durumu ile ilgili bulunması dolayısıyla AP yönünden gerçek **«umutlar»** taşımadığı açıktır.

Bununla birlikte, uzun yıllardır doğu ülkeleri yönünde sürdürdüğü intikamcı politikası, Avrupa barışını tehdit eden Oder - Neisse ötesi istekleri, nükleer güce elini atmak konusundaki bitip tükenmeyen çabaları, gün geçtikçe gelişen gizli - açık militarizmi ile Amerika'nın Avrupa'daki bu en sadık müttefikinin Türkiye'nin kapısını boşuna çalmadığı da bir gerçektir.

NATO'nun geleceğinin ciddi olarak tartışıldığı, Avrupa'nın Çekoslovak kriziyle karıştığı bir sırada, bilinen saldırgan politikasıyla Avrupa barışını sürekli bir biçimde tehdit eden bu ülkenin kapımızı **«hayır»** için çaldığını sanmak safdillikten de öte bir şeydir. Zaten bizzat Şansölye de, Bonn'daki konuşmasında, **«Türkiye'nin dünya siyasetindeki kilit noktası»** özelliğine işaret ederek niyetini açıklamaktan çekinmemiş, hattâ daha da ileri giderek, **«Avrupa'da NATO kuvvetlerinin artırılması gerektiğini»** öne sürerek siyasetinin **«hayır»** dan çok **«şer»** olduğunu belirtmekte hiçbir sakınca görmemiştir.

Demirel'in Kurt'un karşısına **«kuzu»** olarak çıkmaması, bu güçlü ve son derece tehlikeli emelleri olan NATO'lu müttefikimizin oyununa, ekonomik krizin denizinde sarılacak bir **«yılan»** bulma bahasına da olsa gelmemesinde, Türkiye açısında sayısız yararlar vardır.

Batı Almanya'nın dünyada, özellikle Avrupa'da uzun süredir genel olarak İkinci Dünya savaşı bitiminde tesbit edilen statükoyu değiştirmeyi amaçlayan intikamcı bir yayılma politikası izlediği bilinmektedir.

Bonn hükümetleri, Adenauer **yönetiminde olduğu gibi, Erhard ve şimdi sosyalistlerin de katıldıkları «Büyük Koalisyon»** yönetiminde de aynı intikamcı politikanın sürdürücüleri olmuşlardır.

Saldırgan, intikamcı yayılma politikasının uygulanması içte ve dışta bütün gereklerinin yerine getirilmesi ise Bonn hükümetlerinin değişmez hedefini teşkil etmiştir.

Gerçekten de Anglo - Amerikan emperyalizminin şahsında sağlam destekler bulan Batı Almanya'nın İkinci Dünya Savaşından bugüne sürdürdüğü politikaya kısa da olsa bir göz atanlar, intikamcı hedefin Bonn politikasının değişmez ve temel bir unsuru olduğunu kolaylıkla farkedeceklerdir.

Adenauer daha 1952'lerde nükleer silaha sadece Birleşik Amerika'nın sahip bulunmasından hareket ederek nükleer bir politikanın öncülüğünü yapıyordu, Ama Sovyetler'in nükleer silahı 1953'te elde etmeleri, Adenauer'in **«Doğu Almanya» ve Oder - Neisse ötesi** emellerini suya düşürmüştü. Bonn, daha sonra bu politikasını batılı müttefikleri aracılığıyla yürütme yolunu seçecekti. 1954 Paris anlaşmaları bu yönde atılmış önemli bir adım oldu. Anlaşma, Federal Hükümet'in bütün Almanyayı temsil ettiğini ve Almanya'nın birleştirilerek **NATO'ya dahil edilmesini** içeriyordu. Ayrıca, Bonn, Paris Anlaşması ile **«birleşme»** sorununu başta Birleşik Amerika olmak üzere batılı müttefiklerlerine bırakıyordu. Paris Anlaşması'nı izleyen yıllar, Bonn'un Doğu Almanya'yı siyasi, ekonomik ve askeri alanda **«tehdit»** ederek dize getirme çabaları ile doludur. Bonn yöneticileri, Avrupa, dolayısıyla dünya barışını en ciddi şekilde tehdit etmesine rağmen, sosyalist ülkeler yönündeki saldırgan ve intikamcı politikalarını bir an için bile olsa elden bırakmamışlardır. Bu arada, dış ülkelere yönelen saldırgan politikanın içerideki gerekleri de asla ihmal edilmemekte, bir yandan barış çağrıları yapılırken öte yandan silahlanma, Nazl militarizmini kıskandıracak düzeylere ulaşmaktadır.

ALMAN ASKERİ VE ALMAN ÇOCUKLARI
— Hitler Devrinin militarizmi hortluyor! —

Bugün Batı Alman sanayi üretiminin brüt yüzde 40'ını 25 tröst gerçekleştirmektedir. 1953'te Batı Alman sermayesinin yüzde 34'ünü sermayesi 100 milyon Mark'ın üstünde bulunan bir avuç şirket elinde tutuyordu. Bu oran 1966'da yüzde 57'ye, yakın bir gelecekte ise yüzde 75'e ulaşacaktır. Tröstlerin en önemlilerinden biri olan Hermann Joseph ABS'nin işyerlerinde 1,2 milyon işçi çalışmaktadır. Ve tröstün yıllık cirosu, Hollanda ve Danimarka'nın birlikteki ulusal gelirlerine eşit olan 78 milyar'ı bulmaktadır. Tröstler, gibi, **«uluslararası»** silahlanma yarışından da büyük kârlar sağlamaktadırlar.

Bu güçlü ekonomi ve kâr peşinde koşan tröstler, Hitler Almanyası'nın zaptettiği toprakların düşünden kendilerini kurtaramamaktadırlar. 1953'lerde doğu ülkeleri uzmanı F. H. Seraphim Yukarı Silezya Sanayi Kombinası adını taşıyan anılarında şöyle demektedir:

«Pan-Alman ekonomisi, Almanya'nın doğusundaki endüstriyel, madensel ve tarımsal üretim fazlasını ilelebet gözden çıkaramaz... Polonya'nın ve Çekoslovakya'nın kömür ve kok üretiminin Batı ile bağlanması düşünülürse, kömür üretimi Sovyetler Birliğinden yüzde 10, kok üretimi yüzde 35, ham çelik üretimi yüzde 40 fazla olacaktır.»

Öte yandan, Bundeswehr'de Bonn yönetiminde olduğu gibi tröslerin yönetiminde de çok sayıda **«azılı Naziler»** iş başındadır.

Ünlü ABS, bir Yugoslav mahkemesi tarafından savaş suçlusu olarak 15 yıla mahkûmdur.

Bonn yönetimindeki eski Nazilerin sayısı ise şöyledir:

15 bakan veya sekreter, Alman Ordusu Bundeswehr'de 100 general ve amiral, 828 yüksek hakim, savcı, 245 dışişleri yüksek memuru ve elçi, 297 yüksek dereceli polis âmiri.

Amerika ile Almanya'nın kader birliği, Batı Almanya'daki Amerikan sermayesi ve yatırımlarına bakınca daha da iyi anlaşılmaktadır. Bu, 1964'te toplam olarak 10 milyar Marktır.

Ekonomik, politik ve askeri alandaki bu içli - dışlılık Batı Alman yöneticilerinin Amerikayı NATO içindeki oyunlarında olduğu gibi, bütün dünyada sürdürdüğü emperyalist düzenler de, savaşlarda büyük sadakatle desteklemelerinin nedenini açıkça göstermektedir. Gerçekten de, Batı Almanya, sadece Avrupa'da Amerikan ekonomik ve politik hegemonyasının destekçisi olmakla kalmamakta. Vietnam Savaşı'nı para ve asker olarak da - pilot v.s. yardımı - büyük ölçüde desteklemektedir.

Sermaye hiçbir devirde şimdi olduğu gibi **«tek elde»** toplanmamıştır. Tekelci büyük sermaye, Potsdam Anlaşmalarına aykırı olarak ekonomik ve siyasi iktidarı elde tutmaktadır. Büyük sermaye **«kâr»** peşinde iki dünya savaşını körükledikten sonra şimdi müthiş bir silahlanmanın teşvikçisi olarak bir üçüncüsünü hazırlamakta yarış halindedir. Bugün Batı Alman Ordusu, Batı Avrupa'nın en güçlü ordusudur. İçeride küçük bir azınlığın **«muazzam»** kazancıyla büyük halk kitleleri arasındaki uçurum gittikçe artmaktadır. Bu ekonomik ve politik iktidarın, büyük halk kitleleri zararına, büyük sermaye-

KİESİNGER
— Demirel'i de kafese koyuyor! —

nin elinde toplanmasına yol açmakta ve ortaya çıkan kriz, zor metodlar kullanılarak bastırılmaktadır.

Dış politikada ise Federal Almanya'nın ekonomik ve askeri gücü ölçüsünde politik bir güç olarak ortaya çıkamaması çelişkisi vardır. Bonn bu çelişik durumu değiştirmek için bütün gücünü kullanmaktadır. Erhard'ın Fransa'nın çekilmesine yol açan NATO krizi fırsatıyla NATO içindeki politik ve askeri etkisini artırmak ve dolaylı da olsa, NATO nükleer gücünün kullanılmasında söz sahibi olmak yolunda çeşitli çabalar sarfettiği hatırlardadır.

Bugün Kiesinger, Çekoslovak krizinden yararlanarak Amerikalıların da desteğiyle, aynı politikayı uygulamak istemektedir. Batı Almanya'nın politik, ekonomik ve askeri alanda kaderini güçlü tröstler ellerinde tutmaktadır.

Potsdam anlaşmaları, bu tehlikeyi önlemek amacıyla Alman ekonomisinin **«desantralize»** edilmesini öngörmüştü. Oysa bugün Batı Alman ekonomisi Amerika'nın desteği ve bizzat katkısıyla tarihte misli görülmemiş düzeylere ulaşmıştır.

Bu tür saldırgan politikanın yürütüldüğü bir ülkede demokrasiden söz etmek de elbette mümkün değildir. Bir yandan Von Thadden'in Yeni Nazi Partisi güçlenirken - ki Naziler bilhassa Alman Ordusunda gittikçe artan kazançlar sağlamaktadırlar - öte yandan parlamento dışı her muhalefet insafsızca bastırılmakta, **«fevkalâde hal»** kanunlarıyla ülke tıpkı Hitler zamanındaki **«robot»** ortamına getirilmek istenmektedir. Rudi Duçke'nin yaralanması, öğrenci hareketlerinin kanlı bir biçimde bastırılması, yeni seçim kanunları ile tekelci sermayenin oyuncağı olan Hristiyan Demokrat - Sosyal Demokrat Büyük Koalisyonu aracılığıyla yürüttüğü politikanın garanti altına alınması, Batı Alman demokrasisinin örnekleri arasındadır.

«Olağanüstü Durum» Kanunu ise başta sendikal olmak üzere bütün özgürlüklerin köküne kibrit suyu ekmeğe yönelmiştir. İşte ana maddeleri :

— İşçilerin kamplarda toplanması - çalışma kampları.

— İş değiştirmelerinin yasaklanması.

— Haberleşme özgürlüğünün kısıtlanması, telefon, mektup sansürü.

— Toplanma hürriyeti ve grev hakkının kaldırılması,

— Alman Ordusu'nun muhtemel politik grevlere karşı kullanılması,

— Olağanüstü hal parlamentosunun tesisi,

Bütün bu hazırlıklar, **«Hitlerci»** emellerin gerçekleştirilmesine yönelmiştir.

1905'te İkinci Guillaume **«Önce sosyalistleri parçalayın, zararsız hale getirin, gerekirse bu işi kanla yapın. Sonra öteki ülkelere saldırın. Önce değil. Ve acele etmeden...»** demişti. Hitler bu öğütleri yerine getirmişti. Sonu belli...

Şimdi Batı Almanya'da olup bitenlere bakanlar, İkinci Guillaume'un öğütlerinden hâlâ medet umulduğunu görmektedirler.

Servan — Schreiber konuşuyor

Fransız solu niçin kaybetti ?

«LIFE» Dergisinin Paris Bürosu Müdürü Thomas Thompson ve muhabir Robin Espinasa, Türkiye'de «Amerika Meydan okuyor» **adlı eseri ile tanınan ünlü Fransız gazetecisi ve yazarı Jean-Jacques Servan-Schreiber ile ilginç bir konuşma yapmıştır.**

Bu uzun konuşmadan alınan ilgi çekici bölümler şöyledir:

● **«De Gaulle'ün son Fransız seçimlerindeki başarısının nedeni, halkın pek çoğunun Mayıs devriminden ve onun sosyal hayatta yol açacağı değişikliklerden korkmuş olmasıdır. Seçimlerdeki zafer, De Gaulle'e verilen bir güvenoyundan çok, geleneksel Fransız soluna karşı duyulan güvensizliğin bir ifadesidir.»**

● «Şu an için herşey klasik, yollardan çözümlenmiştir. Fakat Mayıs ihtilalinin ve işçi grevlerinin ana sorunları henüz cevaplandırılmamıştır. Öğrenciler ve işçiler ücretler yada yeni milletvekilleri için bağırıp çağırmıyorlardı. Yetkinin değişik bir şekilde dağıtılmasını istiyorlardı. Bu yeni «sosyal kontrat» tesbit edilene kadar tekrar tekrar ayaklanacaklarını ve grevler yapacaklarını sanıyorum.»

● **«Mayıs 1968'de tanık olduğumuz gibi patlamalar öteki endüstrileşmiş ülkelerde kaçınılmaz değildir. Avrupa'nın diğer ülkeleri De Gaulle Fransa'sı kadar, politik, sosyal ve ekonomik bakımlardan sert değildir. Onların evrimi daha kontrol edilebilir, yönetilebilir şekildedir. Fakat öteki ülkelerde de hedefler aynı olacaktır: özellikle kentlerde, hızlı endüstriyel ilerlemelerin insanlara getirdiği kısıtlamalara, baskılara, Avrupa çapında bir cevap bulmak.»**

● «De Gaulle, sağladığı ezici, şaşırtıcı zaferle prestijini kazanmıştır. Fakat, yüzeyin altı çok çok değişmiştir. De Gaulle'ün bütün ihtirası dış politika idi. Mayıs buhranının ortasında Romanya'ya yaptığı ziyaret de bunu açıkça göstermektedir. Fakat şimdi, Fransa'nın sorunu dış politika değil, iktisaden bir yeniden kuruluşdur.»

● **«Mayıs ihtilali tahminen bir aylık endüstri üretimine ve Fransız endüstrisinin bir süre için rekabet olanaklarını yitirmesine mal olmuştur. Bu oldukça yüksek bir maliyettir. Fransa'nın ne zaman ve nasıl yeniden Ortak Pazar ve Kennedy planı içerisinde rekabete girişebilecek hale geleceğini bilmiyoruz. Bu, Fransız hükümetinin, bu ülkede maaşla çalışanlardan isteyeceği fedakârlığa bağlıdır. Bu ise ancak Mayıs ihtilalinin ana sorunları karşılandığı takdirde mümkün olabilir. Halk, daha büyük fedakârlıklarda bulunmayı, daha çok yetki sahibi olduktan sonra kabul edecektir.»**

● «Fransa, hâlâ, Avrupa'ya liderlik yapabilecek tek ülkedir. Fakat bugün ve gelecekteki pek çok aylar boyunca Fransa, bu liderlik rolünü oynamayı mümkün kılacak ekonomik pozisyona sahip değildir, sahip olmayacaktır. Bu da, **«Avrupa inşaatı bir müddet için duracaktır»** anlamına gelir. Amerika'nın teşkil ettiği tehlike ise eskisinden çok çok daha büyüktür. Avrupa'ya liderlik edebilecek diğer ülke ise Almanya'dır. Fakat bu liderliğin kabul edileceği zaman henüz gelmemiştir.»

● **«Fransa yeniden bir askeri kuvvet olamaz. Bu fikir ölmüştür artık. Bitmiştir. Askeri birer kuvvet olmaya çalışan bütün küçük ülkeler hüsrana uğramaya mahkûmdurlar.»**

● «Ekonomik savaş, daha değişik, daha enteresan bir savaş çeşididir. Halk panzerler'in (tankların) gelişini görmez ve korkmaz. Fakat korkmaları gerekir. Amerikan şirketlerinin Fransa'yı istilâ etmeleri daha sessiz olur. Ama bu istilâ çok daha uzun sürer.»

● «Ekonomik bakımdan aşağı olan bir toplumda kültür olamaz. Bundan 50 yıl sonra, bir şeyler yapılmadığı takdirde, Amerika müzikten ilme kadar her şeyi kapsayan bir kültür monopolü kurmuş olacaktır. Avrupa'da sanat ölecektir. Her şey kaybolacaktır.»

● **«Elektronik beyinlerin bulunuşu 20. yüzyılın en önemli, olayıdır. Nükleer bombalar da vardır, fakat bunlar hayatlarımızı değiştirmez, oysa bir elektronik beyin değiştirir. Elektronik beyinlere adapte olmamış bir toplum saf dışı kalmış demektir. Amerika'da 65.000 elektronik beyin vardır. Avrupa'da ise 5.000 tane. Bunların yüzde 80'i de Amerikan malıdır. Pek çok insan burada elektronik beyinlerden korkmaktadır, bu bir Ortaçağ anlayışı. Afrikalılar nasıl otomobili şeytan olarak kabul etmişlerse onlar için de elektronik beyin bir şeytandır. Oysa elektronik beyin, insan kafasının bir hizmetkârıdır.»**

● «Çağımıza aşığım, ilk kez akıl tam bir üstünlüğe erişmiştir. Ve endüstriyel dünyada insanların şartlarını kökünden değiştirmek mümkündür. Ve nihayet artık hiçbirşey beyin gücünü yenememektedir.»

ASTURIAS

MIGUEL ANGEL ASTURIAS

«Monthly Review» Dergisi'nden Ira Morris, 1967 Nobel Ödülünü alan Miguel Angel Asturias ile ilgi çekici bir görüşme yapmıştır. Asturias'ın çeşitli edebi ve sosyal görüşlerini ortaya koyan bu görüşmede Ira Morris'in sorularını ve büyük yazarın bu sorulara verdiği cevapları sunuyoruz :

● Adaletin daha geniş ölçüde yerleştiği bir dünya özlemi içinde olan biz Amerikan yazarlar için, sizin gibi gizlisi ve saklısı olmayan ilerici bir kimseye ve bu özelliğini bütün yazılarında belirten bir şahsa en büyük edebiyat armağanının verilmesini görmek gerçek bir sevinç olmuştur. Şimdi sizden şunu sormak istiyorum : Acaba genç Latin Amerikalılar bu armağandan cesaret alarak bundan böyle Latin Amerika'daki hayat hakkında daha samimi ve daha derin yazılar yazacaklar mıdır?

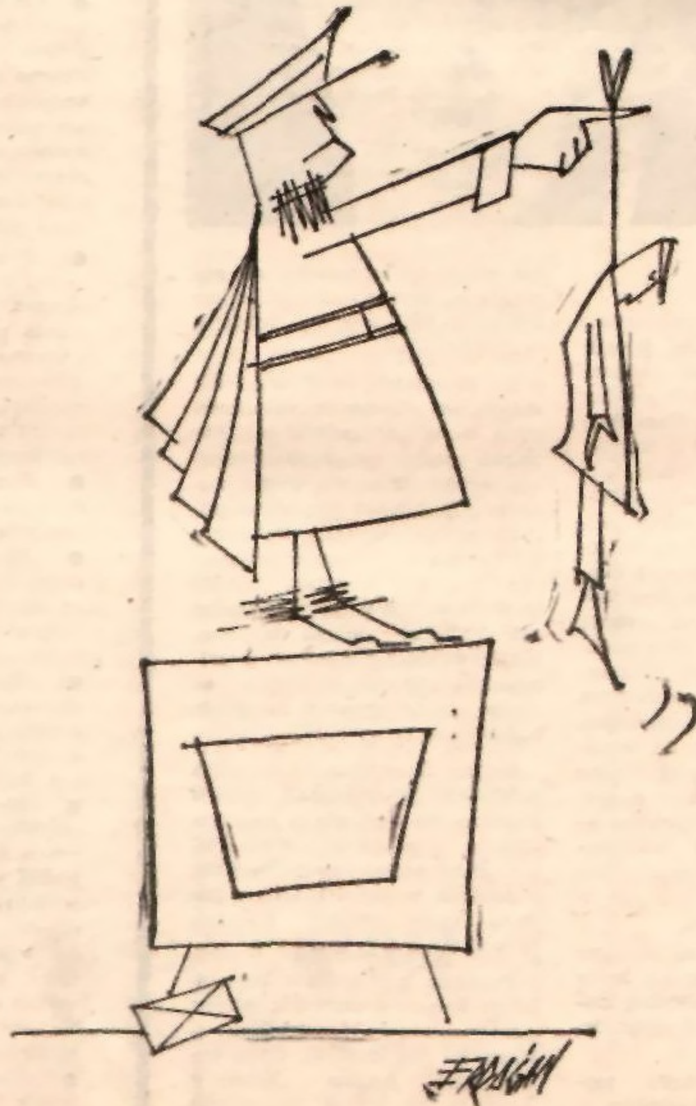
— Böyle bir davranış elbette ki yararlı olur. Benim inancıma göre, ilerici genç Latin Amerikalılar gerçekten çok sefil bir durumdaki yurttaşları için daha iyi bir hayat ihtiyacını belirten romanlar ve hikâyeler yaratmak işinde cesaret bulacaklardır. Gençler, bu şekildeki hareketleriyle, yalnız milli hayata kavuştuğumuzdan beri mevcut bulunan Latin Amerika'nın edebiyat geleneğini sürdürmüş olacaklardır. Bizim yazarlarımız daima zengin ve mümbit topraklardan, ürün ve insan bolluğuna rağmen sefalet içinde istismar edilen ülkelerden bahsetmişlerdir. Bunun içindir ki, kanaatimce, Latin Amerika halkı'nın ve özellikle benim kendi yurdum Guatemala'nın çektiği ıstıraplar hakkında daima gerçekleri dile getirmiş olan bir adamın Nobel Armağanı ile taltif edilmiş olması daha gerçek ve daha samimi edebi eserlere yol açacaktır. Biz, Latin Amerikalılar, her ne kadar çoğu zaman «sihir» edebiyatı ile meşgul olursak da, bu realite ile birleştirilmesi gereken bir sihirdir. Meselâ, benim romanlarımı ele alalım. Ben sihirden bahsettiğim zaman, bu çocuk kitaplarında rastladığınız neviden sihir değildir. Benim anlattığım kişiler zulüm ve eziyet çekmiş kimselerdir, ve bu sebepledir ki sihir peşinde koşarlar; zalimlere karşı giriştikleri savaşta belki kendi saflarına katılmağa razı olacak biri bulunur ümidi ile realite sınırlarının ötelerinden yardım umarlar. Kısaca söylemek gerekirse, sihir kendilerini başka biçimde savunma yeteneğine sahip olmayan kimseler için bir korunma silahıdır. İşte romanlarımda ben bunu göstermeğe çalıştım. Bu itibarla, benim aldığım Nobel Armağanının, benim gibi, edebiyata sadece bir eğlence değil, aynı zamanda insanların bir mücadele ve kendilerine reva görülen kötülükleri kötüleme aracı nazarı ile bakan bütün genç yazarları teşvik edeceğine inanıyorum.

● Sizin Latin Amerika'da büyük yazarlarınız var. Bunların çoğu Latin Amerika halkının daha iyi bir hayata lâyık olduğu ve bu hakları uğrunda mücadeleye hazır bulundukları hususunda sizinle aynı fikirde midirler?

— Cevap olarak size şu gerçeği belirtmek isterim ki Latin Amerika yazarları vatandaşlarının daha iyi bir hayata erişmelerini sağlamak için mücadeleye yalnız şu son zamanlarda girişmiş değillerdir. Bana kalırsa bütün yazarlarımız - tabii gerçek yazarlarımızı kastediyorum- her devirde yurttaşlar için daha iyi ve daha refahlı hayat isteyen romanlar, etüdler, makaleler, ve hattâ şiirler yazmışlardır. Ondokuzuncu yüzyılı örnek olarak ele alacak olursak Latin Amerikalı birçok büyük yazarın adlarını sıralayabiliriz. Bunların hepsi, yayınladıkları yazılarında adalet istemişler, toprak istemişler, ekmek istemişlerdir. Kısaca varlığın halk arasında daha âdil bir şekilde paylaştırılmasını istemişlerdir. Biliyorsunuz ki, kızılderili romanları dediğimiz bir çeşit eserlerimiz vardır. Bunlarda kızılderililerden bahsolunur. Bu roman biçimi onsekizinci yüzyılda ortaya çıkmıştır. Onsekizinci yüzyıldanberi her zaman için kızılderililerin bahtsız yaşayışlarından söz eden kızılderili ırkından, ya da karışık kanlı «Mestizo» lardan romancılar çıkmıştır. Bunların romanlarında daima aynı yakınmalara, aynı adalet isteklerine rastlarız. Bildiğiniz gibi, kızılderililer Latin Amerika nüfusu içinde en büyük sefalet içinde yaşayan insanlardır. Fakat onların dışında da korkunç bir sefalet içinde bulunanlar da vardır ve bunların durumlarına karşı ilgi gösterecek yazarlar hiçbir zaman eksik olmamıştır. Son zamanlarda daha ileri toplum, meselâ orta sınıf halk yada zengin burjuva sınıfı hakkında yazılardan ve Latin Amerikalı yazarlardan, tabii genç yazarlardan, bir hayli söz edilmektedir. Fakat her şeye rağmen, Latin Amerika halkı için adalet isteyen romanlar en gerçek Latin Amerika romanları olarak yaşamaktadır.

● Sizde de kızılderili kanı bulunduğuna göre, bugün Latin Amerika'da hüküm süren ihtilâlci ruhun kızılderilileri de içine aldığına inanıyor musunuz? Büyük sosyal ihtilal hareketlerine kızılderililer de gerçekten katılıyorlar mı, yoksa bu hareketler yalnız beyazlarla mestizo (melez) lere mi inhisar ediyor?

— Ne yazık ki kızılderililer, görünüşte bile bu harekâta katılmış değillerdi. Kızılderililer dört yüzyıl boyunca istismar edilmiş, dört yüzyıl boyunca öldürülmüşlerdir. Meselâ Vietnam'daki Vietnamlının güveni onlarda yoktur. Kızılderili bir beyaz veya bir melez (mestizo) gördüğü zaman, onu daima kuşku ile karşılar. Ve biz, kızılderilinin 400 yıldan beri sürüp gelen ıstırabını, felâketini bir kaç gün veya birkaç ay içinde silip kaldıramayız. Bu yüzyıllar boyunca kızılderili aşağı görülmüş, istismar edilmiş ve her türlü kötü muamele ona reva görülmüştür. Meksika, Guatemala, Peru, Bolivya ve Ekvator gibi Latin Amerika ülkelerinde sosyal ihtilalin karşılaştığı problemlerden biri de budur : Kızılderili de kendi ihtilâlini yürütmek ister, fakat onu ilgilendiren şey kendi sosyal nizamında değişiklik sağlamaktır. Yoksa beyazların ya da melezlerin sosyal nizamında değişiklik yapılması onu ilgilendirmemektedir. Latin Amerika'daki büyük ihtilâl hareketlerini tehdit eden şey bu ikiliğin varlığıdır. Buna rağmen, sanırım Kızılderili genellikle beyazlar ve melezlerle kader birliği yapmağa başlamıştır. Kızılderili herşeyden önce karnını doyurmağa çalışıyor ve içini yiyen diğer dertlerini ikinci plana atıyor. Birçok kızılderili için başta gelen sorun, yeter miktarda yiyecek bulabilmektir. İnsanlık bakımından da o derece aşağı bir düzeye düşmüşlerdir ki, bugünkü yaşayışlarını sürdürmeye imkân yoktur. Birçok Kızılderili kabilelerinde çocukların büyük bir kısmı hastalıklıdır. Belki siz de bilirsiniz, Latin Amerika'da 100 çocuktan 20'si doğduklarından birkaç ay sonra ölürler, çünkü gıda yetersizliğinden dolayı nesil bozulmuştur. Güney Amerika'nın bazı büyük ülkelerinde, meselâ Brezilya'da, çocuk ölümü korkunç bir hızla artmakta ve bunu hafifletecek yol bulunamamaktadır. Belki de bu sefalet durumu yüzünden kızılderililerin de gözleri açılacak ve ihtilal ruhunu taşıyan beyazlarla melezlerin mücadelesine katılma zorunluluğu duyacaklardır.

● Kızılderililer dünyanın her tarafında çıkan ihtilâllerin farkında mıdırlar? Afrikalıların ve sömürge durumundaki Asya ülkelerinin başkaldırdıklarını biliyorlar mı, yoksa dışarıda olup bitenler hakkında tamamen bilgisiz midirler?

— Dünyada neler olup bittiği hakkında az çok bilgiye sahip bulundukları söylenebilir. Eskiden beri böyle idi denemez, tabii. 1966 yılının Ağustos ve Eylül aylarında Guatemala'da bulunduğum sırada, kızılderililerin dünya olayları hakkında çok etraflı bilgiye sahip olduklarını gördüm ve bu bilgilerini nasıl sağladıklarına şaştım. Onların gazete alacak paraları yoktur, üstelik çoğu da okuma bilmez. Sonra onların bu bilgiyi transistorlar sayesinde elde ettiklerini anladım. Kızılderililerin çoğunda transistor vardır. Nüfus topluluklarının bulunduğu her merkezde bunlara rastlanır. Onlar daima bu radyoları dinlerler. Neler cereyan ettiğini daima kavrayamazlarsa da, hiç olmazsa şimdiye kadar erişemedikleri dünya ile ilişkiyi radyo yoluyla kurmuşlardır.

● Şimdi başka bir konuya geçerek yazılarınızdaki sürrealizm hakkında bir soru sormak istiyorum. Eğer yanlış hatırlamıyorsam, «Guatemala sürrealist bir memlekettir» demiştiniz; ve siz de pek âlâ sürrealist bir yazar, ya da sürrealizmin derin etkisi altında bulunan bir yazar sayılabilirsiniz. Eserlerinizde bu sürrealizm çeşitli şekillerde kendini göstermektedir; fakat belki de buna özellikle folklor ve efsaneyi en koyu ve en dramatik realizm ile birleştirmenizde rastlanıyor. Bu işte Avrupalı veya Latin Amerikalı yazarların etkisi altında mı kalmış bulunuyorsunuz yoksa bizzat kendinizin bulduğunuz ve ortaya attığınız bir yazı şekli midir bu?

— Bana kalırsa, benim eserlerimdeki sürrealizmden söz eden kimseler bunu Fransız sürrealizmine eşit saymamaktadırlar. Çünkü, Fransız sürrealizmi son derece entellektüel bir nitelik taşır; benimki ise daha çok eski kızılderililerin, Maya'ların, Az-

KONUŞUYOR

ASTURIAS KÖYLÜLERLE DANSEDİYOR
— Guatemala halkının yazarı —

tek'lerin ve daha başkalarının konuları ve serüvenleri ile yakından ilgilidir. Bin dokuzyüz yirmilerde Paris'te bulunduğum sıralarda birçok sürrealist dostlarım vardı. Bunlar arasında sayabileceğim bir isim de —ne yazık ki halen ölmüş bulunuyor— değerli dostum Robert Desnos'tur. O zamanlar Desnos gerçekten parlak değer taşıyan bir gençti, ve daima şöyle derdi: **«Orada, Güney Amerikalılar arasında hakiki sürrealistler vardır. Sürrealizmi çıkaran biziz. Fakat sürrealist olarak ömür süren Güney Amerikalılardır. Onlar yarı gerçek bir rüya aleminde yaşarlar, ve onların eserlerinde istihalelere ve iki âlem arasında yer değiştirmelere tanık olmaktayız. Başka bir deyimle, onlar rüya âlemini realite ve gerçek haline getirme gücüne sahiptirler.»** Evet, Desnos haklı idi. Biz Latin Amerikalı yazarlar hayallerimiz için bir çok çıkış yollarına sahip bulunuyoruz. Çünkü kızılderilinin hayatında bir sihir unsuru vardır. **Biraz önce işaret ettiğim gibi, bu hayat aslında çok facialıdır, fakat** içinde bulunduğu her türlü sefalete rağmen onu yürüten ve sürdüren kuvvet sihirdir.

● Sizin gibi sürrealist sınıfına girebilecek Latin Amerikalı yazarlar yani büyük yazarlar var mıdır?

— Evet, evet. Elbette vardır. Bunlar arasında en başta sayabileceğim Pedro Paramo'nun yazarı olan Juan Fulfo'dur. Bu kitap, kızılderili sürrealizminin muhteşem bir örneğidir. İtiraf etmem gerekir ki benim eserlerimde çok sayıda alışılmamış tipler vardır, ve denilebilir ki edebiyat üslûbum biraz fazla süslüdür. Maya'larda olduğu gibi boşluklar bırakmaktan hoşlanmam, ve bu yüzden kelimeler eklerim ve nihayet kelimelerden kurulu bir samanyolu içinde karar kılarım. **Fakat Pedro Paramo** adlı romanda kızılderili ruhu, gereksiz kelimelerden sıyrılmış olarak, bütün çıplaklığı ile kendini göstermektedir. Bu yazılar kızılderili hayatının bütün ayrıntılarının resmedilmiş olduğu küçük tuvaller diye tasvir edilebilir. Sürrealizm alanına giren bazı şairler de dahil olmak üzere, başka yazarlar da gösterilebilir. Kanımca, aslen kızılderili olup da sürrealizm kategorisine giren Perulu büyük şair Cezar Vallejo dikkate değer başarılar sağlamıştır. Bu yazar Latin Amerika edebiyatının en büyük ustalarından biridir. Hattâ Pablo Neruda'nın bazı şiirlerinde bile sürrealizme rastlarız. Özellikle **«Yeryüzünde İkamet»** adındaki eserinde hayallerle hakikatlerin harikulâde bir şekilde birleştiklerine tanık oluruz. Onu birinci sınıf bir şair düzeyine çıkaran da bu değil midir.

● Latin Amerika'nın siyah derili insanları için ne dersiniz? Onlar da, içinde yaşadıkları bu kıtaya Afrika'ya özgü değişik bazı inançlar ve folklorlar getirmemişler midir.

— Elbette ki getirmişlerdir. Amerika'ya ilk defa esir olarak gelen siyahlar Latin Amerika kültürüne kendi kültürlerini, kendi inançlarını ve kendi sihirlerini katmışlardır. Meselâ Brezilya gibi bazı ülkelerde olduğu gibi, Küba ve Haiti gibi Batı Hint adalarında, ve Venezuela'nın bazı bölgeleri ile Ekvator kıyılarında özel bir edebiyata sahip bulunan geniş bir zenci nüfusu vardır. Bu edebiyatta, eğer tabir caizse, her şey daimi hareket halindedir. Bu eserlerde şarkılarda gözyaşlarının bir karnaval havası içinde birbirine meze olduğu görülür.

● «Küba» dediniz de sürrealist edebiyattaki yeri hiç şüphe yok ki inkâr edilemiyecek olan bir isim aklıma geldi : Alyo Carpentier.

— Çok haklısınız. Carpentier, sürrealizmin son derece etkisi altında kalmıştır. O da benim gibi 1926 - 1934 yılları arasında Paris'te yaşamış, ve gene benim gibi, bir çok sürrealist yazar ve sanatkârlarla sıkı ilişkiler kurmuştur. Los Pasos Perdidos (Başa giden adımlar) adlı eserinde bu etki kolayca sezilebilir. Bundan başka, onun çok beğendiğim bir eseri daha vardır. Bu onun ilk yayınladığı eserlerinden biridir; adı da Acie-Yamba-O'dur.

● Aslına bakarsanız bu kitapta Latin Amerika'da zencilerin mitolojisine ait geniş bilgi vardır. Sorularıma son vermeden önce size kendi yazılarınız hakkında bir kaç şey sormak istiyorum. Zannedersem kitaplarınız bir çok dillere tercüme edilmiştir, fakat çok yazık ki, İngilizce konuşulan memleketlerde pek fazla tanınmamaktadır.

— Orası öyledir. Sanırım şimdi bütün eserlerim Amerika'da yayınlanacaktır; Hatta bugüne kadar «Amerika aleyhtarı» damgasını almış bulunan muz sanayiine ait üçlü eserim bile. İngilizceye çevrilen ilk eserim **El Senor Presidente**'dir. Son zamanlarda **Mulata de Tal** adlı kitabım da Amerika'da sadece **Mulata** adı altında yayına çıkarılmıştır.

● «Üçlü eseriniz» in Amerika aleyhinde sayıldığından söz ediyorsunuz. Şimdi artık kanaatları değişti mi?

— Guatemala'daki muz plantasyonlarının hikâyesi, bunların ortadan kalkması üzerine, tarihe karışmıştır. Muz yetiştiricilerinden en büyüğü olan şirket, benim ülkemden ayrılarak işini Honduras ve Ekvator'a taşımıştır. Aslına bakarsanız Latin Amerikanın muz şirketleri (veyahut sair büyük Amerikan şirketleri) tarafından istismar edilmesi işinde değişen bir şey yoktur; ve bu bakımdan, bu büyük şirketlerin, bu dev tröstlerin Latin Amerika ülkelerine nasıl muamele gösterdiklerini anlattığım bu eserlerim Kuzey Amerikalı okuyucular eline ulaşınca çok ilgi ile karşılanacaktır.

● Şu sıralarda ne yazıyorsunuz, sorabilir miyim?

— Bitmek üzere olan bir roman üzerinde çalışıyorum. Adı **Allaha İnanmayan Hırsız**'dır. 16. Yüzyılın sonlarında ve 17. yüzyılın başlarında Guatemala'da geçen bu hikâyede bir İspanyol grubunun Kızıl derililer arasında nasıl yollarını yitirdiklerini anlatıyorum. Bu tema bana çok romantik görünüyor.

TÜRKİYE'DE ASKERÎ DARBE İHTİMALİ VARMIŞ...

AMERİKAN Altıncı Filo-su'nun yaptığı ziyaretlere Türk halkının gösterdiği tepki dünya kamuoyunda da geniş ilgi uyandırmış ve çeşitli yorumlara yol açmıştır. 15 Ağustos tarihli *Foreign Report'ta* «Türkiye'de sağ-sol çatışması» başlığı altında şu yazı yayınlanmıştır:

«Amerika Birleşik Devletleri yetkilileri, Türkiye'deki Amerikan aleyhtarı gösterilerden büyük endişe duymaktadır. Yunanistan'a karşı uygulanan politikanın eleştirildiği sıralarda, Amerikan yetkilileri Türkiye ile olan ilişkilerin sarsılmasından çekinmektedirler.

Missouri bir defa 1957'de İstanbul'u ziyaret ettiği zaman, Türkler Amerikan bahriyelilerini omuzlarında taşımışlardı. Uçak gemisi Independence geçen ay aynı limanı ziyaret ettiği zaman ise Amerikan bahriyeliler taşlanıp dövülmüşlerdir. Olaylar sırasında 20 Amerikan eri yaralanmıştır. Gösteriler kısa zamanda ülkenin öteki bölgelerine de sıçramış. Ankara ve İzmir'de Amerikalılara ait binalar ve arabalar tahrip edilirken, Trabzon'daki *radar* üssüne de benzer saldırı hareketlerinde bulunulmuştur.

Gösteri hareketleri, esas itibariyle Türkiye İşçi Partisi (TİP) ile güç birliğine gitmiş olan solcu öğrenciler tarafından hazırlanmıştır. Partinin gösterileri hazırlamakta iki-yönlü bir amaç güttüğü söylenebilir:

İlk olarak yurt çapında bir Amerikan - aleyhtarı akım yaratmak ve ikinci olarak da hükümeti mahcup duruma düşürerek önümüzdeki günlerde 6. Filonun Türkiye'yi ziyaret etme yolunda yapacağı talepleri geri çevirmek zorunda bırakmaktır. Böylelikle gösteriler psikolojik ve stratejik faktörlerin garip bir birleşimi neticesinde planlanmıştır.

Polisin gösterileri önlemek amacıyla şiddete başvurması yüzünden Amerikan - aleyhtarı akım tahminlerin üzerinde bir hızla yurt-çapına yayılmıştır. Gösteriler sırasında bir öğrenci *ölmüştür. Polisin* daha *temkinli* bir tutum takınması halinde meselenin çok daha kısa zamanda çözümleneceği düşünülebilirdi. Amerikan yetkililerini böylesine tedirgin eden İstanbul'da Amerikan-aleyhtarı gösterilerin cereyan etmesi değil, hareketin hızla bütün ülkeye yayılmasıdır. Oysa 5 yıl öncesine kadar bu türden bir gelişme beklenemezdi. Türk halkının Amerika'ya karşı tutumunda böylesine önemli bir değişikliğe yolaçan faktörler şöyle sıralanabilir:

1. Kıbrıs Sorunu:

Ankara ile Washington arasındaki ilişkilerin dönüm noktasını Kıbrıs buhranı teşkil etmektedir. *1964 yılında Başkan Johnson'un* müdahalesi neticesinde Türklerin Kıbrıs'a askeri müdahalede bulunamamaları Türk halkı tarafından kolay kolay affedilecek bir hareket değildir. Türkler hâlâ o sıralarda Türkiye ve Kıbrıs kıyılarında dolaşan 6. Filo olmamış olsaydı adaya askerle müdahale ederek sorunu daha ilk başından kökünden halletmiş olacaklarını söylemektedirler. Dolayısıyla 6. Filonun kıyılarını ziyaretini Türk halkı hiç hoş karşılamayacaktır.

2. «54-Antlaşmaları»:

Amerika'ya Türkiye topraklarında üs kurma hakkı tanıyan çok sayıda gizli antlaşmanın varlığı Türkleri *huzursuz eden* bir başka faktördür. Gerçekten de Batı-eğilimli Demirel hükümeti dahi bu antlaşmaların tek*rar gözden geçirilmesi* mecburiyetini duyarak bu yönde çalışmalara başlamıştır. Adı geçen konuda iki ülke temsilcileri arasında yapılan müzakereler iki yıldan beri sürüp gitmekte ve kesin neticenin hâlâ alınmadığını gören Türkler —ki burada sözünü ettiğimiz sadece solcu kitle değildir— sabırsızlanma eğilimleri göstermeye başlamışlardır.

3. Amerika'nın ülke ekonomisini etkisi altına alması:

Amerikan yardımları ve özel sektör yatırımları, bazı Türkler tarafından sadece Washington ile ülkedeki iş adamlarının çıkarlarına hizmet eden vasıtalar şeklinde değerlendirilmektedir. Bunun neticesi olarak ise Demirel hükümetini tamamıyla Amerika'nın etkisi altına girmiş bulunduğu yolundaki iddialar günbegün güç kazanmaktadır.

Demirel Hükümeti iktidarda kaldığı sürece Türkiye NATO'nun sadık bir üyesi olmaya devam edecektir. Fakat yine de muhalefetteki siyasi partilerin hükümet üzerine yapmakta oldukları baskı yanı sıra NATO'dan çıkılması konusunda üniversite çevreleri, işçi sendikaları, ve talebe teşekküllerinde cereyan eden hararetli tartışmalar gerçeğini küçümsemek hata olur. Türk kamuoyu, ülkenin Amerika'ya olan bağımlılığının azaltılması ve böylelikle daha büyük bir hareket kabiliyetine sahip duruma gelinmesi şartıyla Batı Bloku içerisinde kalınması taraftarıdır. CHP geçenlerde yaptığı bir toplantıda belirli şartların sağlanması kaydıyla Türkiye'nin ittifaktan ayrılmaması esasına dayanan bir kararname tasarısını kabul etmiştir.

Amerikan-aleyhtarı gösteriler, beklendiği üzere, yurdun çeşitli köşelerinde karşı-hareketlerin ortaya çıkmasına yolaçmıştır. Karşı-gösteriler, komünistlere karşı mücadelelerinde halkın dini inançlarını alet eden aşırı sağ-eğilimli teşekküller tarafından düzenlenmiştir. Ülkenin her tarafından dindar halk, İslâmiyete bağlılıklarını *ve* komünist tehlikesiyle sonuna kadar mücadeleye hazır olduklarını bir kez daha dünya'ya göster*mek üzere camilerde* ibadete çağırılmaktadır. Kısacası, ülkedeki siyasi hayat günbegün daha bariz bir şekilde kutuplaşma belirtileri göstermekte, sağcı kitleyle sol-eğilimli kanat arasındaki ağız kavgası her geçen gün biraz daha şiddetlenmektedir.

Ordunun bu gelişmeler karşısında nasıl bir tutum takınacağı hususunda kesin birşey söylenmesi imkânsız görünmekteyse de askeri bir müdahale ihtimalinin kuvvetle muhtemel olduğu gerçeği inkâr edilemez. Ordu şimdiye kadar —bir iki defa gösterilerin kontrol altına alınmasında polise yardımcı olmaktan başka— herhangi bir çıkış yapmaksızın gelişmeleri izlemiştir. *Buna mukabil iyi-haber alan* bazı gözlemcilerin iddiasınca, sağ ile solcu cephe arasındaki çatışma daha da sertleştiği tak*dirde ordudaki* aktivist genç subayların olaylara müdahale etmek istemeleri, kuvvetle muhtemeldir, ki bunun doğrudan doğruya bir askeri darbe niteliğini taşıyacağı açıktır.

Şu an için bu çok uzak bir ihtimaldir, çünkü iktidardaki hükümete sadık olan ordu komutanları mevcut düzeni koruma çabasındadırlar. Fakat durum kötüye gittiği, aşırı sağcı unsurlar ülkenin bütünlüğünü tehdit edici bir gelişme gösterdikleri takdirde ordunun *olaylara* müdahale etmesi kaçınılması imkânsız bir hale gelecektir.

Komünist tarifnamesi !

Amerika Türkiye'nin müttefikidir. Ve böyle kalacak!

6 ncı Filo Türkiye'nin misafiridir. Ve öyle olacak!

Türkiyenin:

1 — *NATO'dan* ayrılmasını,

2 — Amerika'dan ayrılmasını,

3 — 6 ncı Filo'nun Akdeniz'den gitmesini,

ve kızıl Araplıkla kızıl İslavlık arasında Türkiye'nin *yalnız kalmasını isteyenler, bazı* aldanan saflar dışında, komünistlerdir.

Komünistlerin hiçbir istedikleri, hiçbir dedikleri olmayacak!

FALİH RIFKI ATAY
(Dünya — 3.9.1968)

Namazdaki keramet!

Bütün müslüman kardeşlerime söylüyorum: Namaz kılın, namaz kılın!..

Sıkıntınız mı var? Namaz kılın.

Komünistlere, masonlara mı kızıyorsunuz? Namaz kılın.

Düşmanlarınız mı kuvvetli? Namaz kılın.

Allah'ın size yardım etmesini mi istiyorsunuz? Namaz kılın.

Hayye alel felâh!..

MEHMET ŞEVKET EYGİ
(Bugün — 1.9.1968)

haftanın karikatürü

Fuarda Amerikan pavyonunun girişindeki pano (20.8.1968)

Yıllık üretim, tahminlerden % 30 düşük

400 bin ton buğday ithal ediyoruz

Cumhuriyet Gazetesi'nin verdiği haberin başlığı (1.9.1968)

Vay utanmazlar vay !

Abone kampanyamızın başarıya ulaşmaması için çıkarcılar kolları sıvamışlar, *kargaların bile güleceği yakıştırmalar içinde iftira etmekte,* kampanyaya katılmak için çaba harcayanların zihinlerini bulandırmaktadırlar.

(Akşam — 3.9.1968)

■

Bizi yıkmak isteyen fesatçı ve hasetçi kişiler her gün türlü yalan ve iftiralar uyduruyorlar. Hiçbir kardeşimiz bu şeytanlara inanmamalıdır. Bunlar bizim hizmetimize düşmanlık eden gözü dönmüşlerdir. Hakk'ın bize lütfettiği muvaffakiyeti çekemiyor. İlâhi kısmet ve taksime razı *olmuyorlar.* Yaptıkları iş *ihlâsa, uhuvet ve ittihada tamamen* aykırıdır. Utanmıyorlar mı?

(Bugün — 3.9.1968)

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdür: ALPAY KABACALI ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sokak Emek Han 16/31 - İSTANBUL ● Telefon: 27 81 69 ● Posta Kutusu: 934 - SİRKECİ İSTANBUL ● Ankara temsilciliği: Tel. 13 49 29 ● Dizgi: SON SAAT, Baskı: VATAN MATBAASI ● Taşra Dağıtımı: HÜR DAĞITIM — Cağaloğlu - İstanbul, Tel: 27 88 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 34 İSTANBUL, Tel: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 60 Lira, Altı Aylık 30 Lira, Üç Aylık 15 Lira. ● İlân: Santimi 25 Lira: yayın ilânları yüzde 50 indirimlidir.. ● Tek sütun üzerine 5 santimlik kutu yayın ilânları 50 Lira'dan kabul edilmektedir